LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Kopija 5c

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 297 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Penktadienis, Gruodžio-Dec. 21, 1945 ★ ★ ★ Metai XXXV. Dienraščio XXVII.

KRISLAI

Atiduos "Imperatorių." Jugoslavija ir Italija. Graikijos "Demokratija." Mūsų Žurnalas ir Knyga.

Rašo D. M. ŠOLOMSKAS

Britai imperialistai suaimanavo, kad indoneziečiai daug nušauna anglų karo lėktuvų. Sako, kad indoneziečius šaudyti išmokino japonai. Čia ne tiek svarbu, kas juos išmokino, kiek už ką jie kariauja. Indoneziečiai kariauja už savo tautinę ir kultūrinę laisvę, gi britai kariauja jų pavergimui. Britai sau į talką pasikvietė ir Japonijos armiją.

★ ★ ★

Iš Chinijos praneša, kad Sovietų Sąjunga perduos chinams buvusį Japonijos pastumdėlį, Manchukou (Mandžurijos) "imperatorių" Henry Pu-yį. Kada Raudonoji Armija laisvino Mandžuriją nuo japonų, tai suėmė ir tą šalies išdaviką.

★ ★ ★

Jugoslavijos vadas maršalas Tito nori draugiškų ir gerų kaimyniškų santykių su Italija. Bet tas nereiškia, kad jis atsisakytų Italijos naudai nuo Jugoslavijos teritorijų. Jis reikalauja Trieste prieplaukos ir kitų Jugoslavijai priklausančių plotų. Jis sako, kad Jugoslavija ir Italija jau seniai būtų susitarę, jeigu ne Britanijos ir Amerikos kišimasis į tą reikalą.

Iš Graikijos pargrįžo Mr. Henry F. Grady ir Washingtone raportavo, kad Graikijoj bus "tikrai demokratiški rinkimai." Graikijoj viešpatauja fašizmas, apie 100,000 komunistų ir demokratų sugrūsta į kalėjimus ir koncentracijos lagerius. Bet tam ponui "demokratija!" Matyti, kad jie tokios "demokratijos" nori Bulgarijoj, Rumunijoj ir Chinijoj. Tai niekas daugiau, kaip pasityčiojimas iš demokratijos.

★ ★ ★

San Francisco mieste mirė baronas Aleksei P. Budbergas, buvęs caristas ir admirolo Kolčako karo ministeris. Mirė sulaukęs 72 metų. Jis ir jo baltųjų gaujos žiauriai žudė Rusijos darbo žmones.

★ ★ ★

Turčių spaudos kolumnistai nori Chinijoj "vienybės" ir kad ten "baigtųsi naminis karas." Bet kaip? Didžiuma jų rašo už tai, kad Chinijos darbo liaudis ir komunistų vadovaujamos armijos, taipgi partizanai, nusiginkluotų ir pasiduotų generolo Chiang Kai-sheko valiai.

Nejaugi jie mano, kad Chinijos liaudis užmiršo, kad generolas Chiang Kai-shekas dešimt metų kariavo išnaikinimui komunistų, demokratų ir visų, kurie nori geresnio gyvenimo? Nejaugi jie mano, kad Chinijos liaudis pamiršo, kaip generolo Chiang Kai-sheko budeliai tūkstančiams chinų galvas kapojo?

★ ★ ★

Netrukus baigsime 1945 metus. Nauji Metai, nauji mūsų uždaviniai. Lietuvių Literatūros Draugijos narių pirmoji pareiga, tai kuo anksčiausiai pasimokėti savo duokles. Duoklė maža. Nariui pasimokėti nėra sunku $1.50 į metus ir už tai grąžon gauti žurnalą "Šviesą" per metus ir tų metų knygą. Bet Centro Komitetui ankstyvas narių pasimokėjimas yra didelė pagalba. Be pinigų mes negalime išleisti nei žurnalo, nei ruošti knygos. Tą turėtų atminti visi, draugai ir draugės.

PATTONO SVEIKATA PABLOGĖJO

Heidelberg, Vokietija. — Pablogėjo sveikata generolo Pattono, sužeisto automobilinėje nelaimėje; pūliuoja kvėpuojamieji jo vamzdžiai.

ORAS. — Penktadienį bus dalinai apsiniaukę, šalta.

Stalinas Kalbėjosi su Amerikos ir Anglijos Ministeriais

Maskva. — Amerikos valstybės sekretorius Byrnes (užsienis ministeris) ir Anglijos užsieninis ministeris Bevinas, vienas po kito, atsilankė pas premjerą Staliną Kremliuje ir atskirai su juom pasitarė.

Jungt. Valstijų ambasadorius Averell Harriman sakė reporteriams, jog sugrįžęs iš atostogų Stalinas "labai gerai atrodo."

Su Byrnesu Stalinas kalbėjosi pusantros valandos.

Pranešama, jog sekmingai eina konferencija tarp Byrneso, anglų užsieninio ministerio Bevino ir Sovietų užsienio reikalų komisaro Molotovo.

Molotovas suruošė pokilį Byrnesui ir Bevinui ir pakėlė po taurę už jųdviejų sveikatą. Byrnes ir Bevin išgėrė taures už Molotovo ir generalissimo Stalino sveikatą.

Maskva. — Čionaitiniai laikraščiai rašo, kad Japonijos seime vaidinama demokratinė komedija.

Washington. — Naujame valdinių žinių biure čia dirbs 2,000 žmonių.

Reikalauja iš Turkijos Pajūrinio Ruožo Sovietinei Armenijai

Maskva, gruod. 20. —Tarybinės Gruzijos Respublikos spauda reikalavo prijungt Tarybų Armenijai 5,500 ketvirtainių mylių ruožą palei Juodąją Jūrą, su Karso ir Erzerum miestais. Prieš Pirmąjį pasaulinį karą tas ruožas priklausė Rusijai. Paskui Turkija sau jį prijungė.

Tautiniai armenų politikai jau pirmiau pareiškė, jog ta sritis turėtų Armenijai priklausyti. Maskvos laikraščiai dabar persispau sdino tuos reikalavimus.

A. Bimba Dalino Amerikiečių Dovanas Lietuvos Mergaitėm ir Kovūnam; Pasakė Kalbą Vilniaus Universitete

PAMATINIS CHINŲ KOMUNISTŲ SIŪLYMAS TAI NAMINĖ SANTAIKA

Chungking, grd. 20. —Belaukiant bendrojo svarbiųjų Chinijos partijų pasitarimo, komunistų vadai pareiškė, jog pirmasis ir svarbiausias reikalas yra besąlyginiai tuojau sustabdyt karą tarp tautininkų ir komunistų.

Anglai Pila Ugnį į Indonezų Kovūnus

Batavia, grd. 20. — Anglų artilerija ir lėktuvai antrą dieną paeiliui žėrė ugnį į Indonezijos patrijotus, šiaurvakarinėje Bangung miesto dalyje, Javos saloje. Nukauta, sužeista jau beveik 1,200 anglų ir jų indusų karių.

Bimba Aplankė Lietuviška Raud. Armijos Diviziją; Nutraukta Judamieji Paveikslai, Kuriuos Parveš ir Rodys Amerikoj

Lietuvai Pagalbos Komitetas Brooklyne gruodžio 19 d. gavo sekamą kablegramą nuo Antano Bimbos, per Eltą, Lietuvos žinių agentūrą:

Lapkričio 30 d. aš aplankiau Lietuvių Vaikų Namą num. 2 ir padalinau Amerikos lietuvių dovanas. Visos 105 mergaitės nuo trejų iki 14 metų gavo po šiokią bei tokią dovaną. Visos jos dėkoja lietuviams amerikiečiams.

Gruodžio 3 d. aš aplankiau Lietuviškąją Raudonosios Armijos Diviziją ir buvau šiltai priimtas; padalinau divizijos kariams tabaką, kurį mes pasiuntėme dar tada, kuomet Lietuvių Divizija kariavo. Tabakas tik dabar pasiekė Vilnių.

Visi lietuviai kareiviai ir partizanai, kovojusieji karo metu, gavo Amerikos lietuvių dovanų ir yra labai dėkingi už dvasinę ir medžiaginę mūsų paramą.

Abu šiedu įvykiai buvo nufotografuoti kaip judamieji paveikslai. Tikiuosi, kad galėsiu juos lietuviams amerikiečiams parodyti, kada sugrįšiu.

Apie mūsų darbą aš kalbėjau Vilniaus Universitete studentams ir profesoriams. Jų susirinko tiek, kad salėn nesutilpo.

ANTANAS BIMBA

SOCIALISTAS DR. RENNER IŠRINKTAS AUSTRŲ RESPUBLIKOS PREZIDENTU

Viena, Austrija, grd. 20.— Austrijos seimas vienbalsiai išrinko respublikos prezidentu dr. Karlą Rennerį, socialdemokratų vadą.

Pirmiau Renneris buvo laikinosios austrų valdžios premjeras.

Sovietai Nusmerkė Pakart 7 Nacius

London. — Maskvos radijas pranešė, jog sovietinis teismas Smolenske nusmerkė pakart 7 nacius už tai, kad jie urmu žudė Sovietų piliečius, lupo akis rusų vaikams ir jomis taisė sužeistas vokiečių akis, be karinio reikalo degino namus ir t.t.

Amerika Ragina Indonezus Tartis su Holandų Valdžia

Washington. — Amerikos valstybės departmentas išleido pareiškimą, atsišaukdamas į kovojančius Indonezijos patrijotus ir į holandų vyriausybę, kad jie iš naujo sueitų į taikos derybas. Valstybės departmentas tikisi, kad derybomis galima būtų ramiai išspręsti "natūralius Indonezijos žmonių troškimus ir tikrąsias Holandijos teises, sutinkamai su Jungtinių Tautų Organizacijos pareikštais dėsniais."

Amerikos pareiškimas sako, jog bendroji anglų-amerikonų komanda pietiniairytinėje Azijoje sutiko pasiųsti kariuomenę į Indonezijos salą Javą, kad nuginkluotų japonus ir apsaugotų civilius stovyklose.

Bet valstybės departmentas neprisimena, jog Anglijos armija kariauja prieš indonezų paskelbą respubliką ir stengiasi sugrąžint Holandijos valdžią Indonezijai.

Washington. — Amerika davė Chinijos Chiang Kai-sheko valdžiai dar šešis didžiulius karinio transporto lėktuvus.

Pravda Kritikuoja Didelės Jankių Armijos Laikymą Chinijoje

Maskva. — Sovietų komunistų laikraštis Pravda protestavo, kad Amerika laiko tiek daug kariuomenės Chinijoje. Sako, tokių skaitlingų ginkluotų Amerikos jėgų buvimas Chinijoj sukelia rūpesnį tarp demokratinių žmonių ne tik Chinijoj ir Jungtinėse Valstijose, bet ištisame pasaulyje.

TRUMANO PLANAS GINKLUOTOM JĖGOM VIENYTI

Washington. — Prezid. Trumanas gruod. 19 d. įteikė kongresui pareiškimą, ragindamas sujungt armiją, laivyną ir oro jėgas į vieną šalies Gynimo Departmentą (ministeriją). Sykiu jis atsišaukė į kongresą, kad negaišuodamas išleistų verstino karinio lavinimo įstatymą jaunuoliams per vienus metus.

Prezidentas šitaip siūlo apvienyti Jungtinių Valstijų karines jėgas:

Turėtų būti vienas civilis krašto gynimo sekretorius. Armijos, laivyno ir oro jėgų komandieriai ir bendras jų štabo galva būtų patarėjai šalies gynimo departmento sekretoriui ir prezidentui. Kiekvieno ginkluotų jėgų skyriaus vadai turėtų lygias teises. Savo štabo galvą jie paeiliui skirtų iš savo tarpo.

Prez. Trumanas pabrėžė visų kar. jėgų bendros vadovybės reikalą dabartinėse sąlygose ir priminė:

"Mes neturėjome tokios vadovybės, kuomet buvome užpulti pirm ketverių metų, ir tatai mums tikrai brangiai lėšavo."

Trumanas sakė:

"Technikiniai išsivystymai padarė ginkluotų jėgų skyrius labiau priklausomais nuo viens kito, negu bet kada pirmiau. Faktinai tapo panaikintos ribos, kurios kadaise skyrė armijos mūšio lauką nuo laivyno mūšio srities. Jeigu dar kada bus pasaulinis susikirtimas, tai jis tikrai sykiu įvyks sausumoj, jūrose ir ore, ir vis greitesniais ir toliau siekiančiais ginklais. Mūsų kovos jėgos turi veikti tokioje sutartinėje, kokios dar niekuomet praeityje nebuvo reikalaujama."

Prezidentas, tarp kitko, nurodė, jog kol veikė paskiri armijos ir laivyno departmentai, tai ėjo tarp jų varžytinės dėl reikalingų lėšų ir kitų dalykų. Jis sakė, jog pavedus visas karines jėgas vienam departmentui, būtų tiksliai atsižvelgiama į kiekvieno skyriaus reikalus kas liečia jo lėšas, moksliniai-techninius tyrinėjimus, įrengimus ir kt.

NACIAI NUODINGAS KULKAS IŠBANDĖ ANT BELAISVIŲ

Nurnberg, Vokietija. — Amerikos prokuroras teisme prieš nacius karinius kriminalistus parodė pačių vokiečių dokumentais, kad Hitlerio rinktinės gvardijos (SS) saržentai nuodingomis kulkomis šaudė belaisvius stovyklose. Naciai norėjo patirti, kas atsitinka žmogui, pašautam užnuodyta kulka — kaip jis tada rėkia, raitosi, ir t.t. Tai buvo vienas iš nacių vadinamų "medikalių tyrimų".

Amerikos atstovai šioje byloje reikalauja teisti ir bausti visus 600,000 rudųjų Hitlerio gvardiečių, nes jie tarnavo kaip hitlerininkų nugarkaulis ir stipriausia jų jėga.

GENERAL MOTORS ATSISAKYS APTARTI JŲ PELNUS

Washington. — Pradeda veikti prez. Trumano paskirta komisija, tyrinėjanti faktus, paliečiančius CIO Automobilių Darbininkų Unijos streiką prieš General Motors korporaciją. Unijos atstovai sutiko bendradarbiauti su komisija. Bet General Motors viršininkai, kaip pranešama, atsisakys nuo dalyvavimo tyrinėjimuose, jeigu bus reikalaujama, kad jie parodytų korporacijos pelnus.

Prezidento supratimu, reikia sužinoti samdytojų pelnus, kuomet kalbama apie algų pakėlimą darbininkam. General Motors korporacija gi jau pirmiau pareiškė, kad ji nesutiks rišti pelnų ir kainų klausimo su reikalavimas pridėti darbininkam algų.

SENATORIAI PAGEIDAVO PIRMA PATIRT SOVIETŲ ATOMINIUS SEKRETUS

Washington. — Amerikos valstybės sekretorius James F. Byrnes, pirm išvykdamas Maskvon į Trijų Didž. užsieninių ministerių konferenciją, tarėsi su grupe senatorių kas liečia atominę bombą. Byrnes pareiškė, kad jis atvirai kalbėsis su rusais apie atom-bombą.

Tūli senatoriai bijojo, kad Byrnes nepasakytų sovietinei vyriausybei, kaip atominės bombos yra dirbamos. Jie reikalavo, kad Sovietai pirma leistų Jungt. Tautų komisijai dabar ir visuomet ištirti atominės laboratorijas, atomų jėgos dirbyklas ir bet kokius dirbamus Sovietų Sąjungoj atominius pabūklus; sako, tik po to Amerika galėtų spręst, ar galima atidengti Sovietams atom-bombos gaminimo sekretus.

Buvo smarkių ginčų tarp valstybės sekretoriaus Byrnes ir senatorių. Iš to suprantama, kad Byrnes nesutiko su tokiu senatorių reikalavimu ir norėjo atviriau pasidalinti atominėmis žiniomsi su Sovietais.

BYRNES MOKOSI RUSIŠKAI

Maskva.— Amerikos valstybės sekretorius Byrnes čia jau išmoko keletą rusiškų frazių pasakyti, kaip kad: "Ja soglasen" (aš sutinku), "chorošo", "da", "niet." ir kt.

Pirm sėdimo į lėktuvą keliauti Maskvon, valstybės sekretorius James F. Byrnes pasimato su mūsų karinio štabo viršininku Dwight D. Eisenhower. Byrnes ten nuvyko tartis su Anglijos ir Tarybų Sąjungos ministeriais pasaulinės svarbos reikalais.

ROOSEVELTIENĖ PASKIRTA Į JUNGTINIŲ TAUTŲ VISUOTINĄ SUSIRINKIMĄ

Washington. — Senatorių ir kongresmanų atstovai, suėję į bendrą pasitarimą gruod. 19 d., galutinai nusprendė, kad Jungtinės Valstijos pilnai prisidės prie Jungtinių Tautų Organizacijos ir veikliai dalyvaus jos pareigų atlikime.

Prez. Trumanas, dar pirm pasirašant kongreso nutarimą, paskyrė Amerikos delegatus į Jungtinių Tautų Visuotiną Susirinkimą, kuris atsidarys Londone 1946 m. sausio 10 d.

Velionio prezidento Roosevelto našlė Eleanora Roosevelt ienė yra viena iš prezidento paskirtų delegatų. Ed. R. Stettinius skiriamas kaip vyriausias amerikonų delegatas; valstybės sekretorius Byrnes — vyresnysis delegatas, o kiti du delegatai — demokratas senatorius Tom Connally ir republikonas senatorius Arthur H. Vandenberg.

Delegatų pavaduotojais alternatais Trumanas skyrė kongresmanus demokratą Sol Bloomą ir republikoną C. A. Eatoną; demokratą buvusį generalį paštų viršininką F. C. Walkerį, republikoną buvusį senatorių J. G. Townsendą ir advokatą Johną F. Dullesą, taip pat republikoną.

Republikonai senatoriai reikalavo, kad senatas tvirtintų visus skiriamuosius į Jungt. Tautų Organizaciją. Tvirtinimas buvo atidėtas į gruod. 20 d.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — D. M. Sholl
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Sudarytas Kabinetas Austrijoj

Hitleris buvo pavergęs Austriją. Austrijos gyventojai yra vokiečiai, bet jie didžiumoj yra katalikai. Jungtinės Tautos paskelbė Austrijos atidalinimą nuo Vokietijos. Kada Raudonoji Armija išlaisvino ją, tai ten susidarė laikinoji valdžia priešakyj su socialistu Dr. Renneriu.

Lapkričio 18 d. įvyko visuotini rinkimai. Daugiausiai laimėjo taip vadinama Liaudies Partija, tikrumoj tai yra sena Krikščionių Partija, kuriai seniau vadovavo Dolfussas,—viena reakcioniškiausių partijų. Ją seka socialistai. Mažiausiai balsų gavo komunistai.

Ir tai nenuostabu. Hitleris dešimtis tūkstančių komunistų iššudė, tūkstančiai jų dar ir balsavimo laiku nebuvo grįžę į Austriją—jie buvo nacių koncentracijos lageriuose Vokietijoj. Šimtai tūkstančių kairesnio nusistatymo žmonių ne turėjo progos dalyvauti balsavimuose.

Austrija padalinta į keturias dalis, kaip ir Vokietija. Jos vieną dalį valdo Sovietų Sąjunga, kitas Britanija, Francija ir Jungtinės Valstijos. Francijos ir Britanijos plotuose siautė reakcijos, pronacių, anti-semitų teroras, kurie susimetė į taip vadinamą Liaudies Partiją. Jie draskė komunistų plakatus. "Demokratai" viršininkai areštavo komunistų kalbėtojus ir net kandidatus. Demokratinė spauda ten pasirodė tik trimis savaitėmis prieš rinkimus. Nereikia laukti stebūklų, kad austrai-vokiečiai, kurie dideliame skaičiuje palaikė nacius, būtų staiga pasikeitę.

Socialistai atsisakė bendrai veikti su komunistais. Jie taip pat niekino komunistus ir išvien su Liaudies Partija gąsdino žmones Sovietais. Jie buvo daug žadėję pagalbos iš Britanijos ir Amerikos "demokratijos", jeigu piliečiai nebalsuos už komunistus. Liaudies Partija išreikalavo, kad būtų prileistos prie balsavimų ir nacių partijos narių žmonos.

Tokiose sąlygose komunistai pralaimėjo. Liaudies Partija daugiausiai laimėjo, tai ji ir sudarė iš visų partijų, pagal kiekį gavusių balsų, ministeriją. Ministeriais yra Liaudies Partijos, Socialistų Partijos nariai, vienas kitas "nepartijinis" ir vienas komunistas.

Premjero ir užsieninio ministerio vietą užėmė Leopold Figl. Jis į ministerius buvo pasikvietęs atvirus krikščionis fašistus Vincent Schumy ir Julius Raab, taipgi "socialistas" Andreas Korp. Šis socialistas net prie Hitlerio budeliško režimo buvo valdžioj. Nedaug kuo skiriasi ir kiti Liaudies Partijos ir Socialistų Partijos ministeriai.

Kada ministerių sąrašas buvo pateiktas Jungtinių Tautų Tarybai, kuri kontroliuoja Austriją, tai Sovietų Sąjungos maršalas I. Konevas pareikalavo Julius Raab. Vincente Schumy, kaipo aiškius fašistus ir Andreas Korp, tarnavusį Hitlerio valdžioj, atstatyti. Jie atstatyti. Pranešama, kad būk tas maršalo Konevo reikalavimas nepatiko Vakarų "demokratijai". Mat, britai ir amerikiečiai negali apsieit Vokietijoj be buvusių hitlerininkų valdininkų, Korėjoj ir Japonijoj be buvusių Japonijos karaliaus valdininkų, tai jie nori, kad ir Austrijoj būtų prileisti prie valdžios, tie, kurie tikrumoj turėtų būti nuteisti, kaipo demokratijos priešai.

Atrodo, kad prie dabartinės ministerijos Austrijos darbo liaudis mažai susilauks naudingų reformų.

Dalina Junkerių Dvarus

Polish Press žinių agentūra praneša, kad Pomeranijoj (Pamaryj) vakarinėje dalyj Rytų Prūsijos, kuri perduota Lenkijai, dabartinė lenkų vyriausybė padalino 8,296 buvusius vokiečių junkerių dvarus. Žemė atiduota buvusiems mažažemiams ir bežemiams valstiečiams. Vyriausybė ne vien jiems suteikė žemės, bet suteikė sėklų, kreditų, medžio namų pasibudavojimui, galvijų ir kitokios pagalbos.

Dalina junkerių dvarus ir Vokietijoj, toj dalyj, kurią valdo Raudon. Armija. Vokiečių komunistų dienraštis "Die Deutsche Volkszeitung" rašo, kad 200,000 vokiečių šeimynų gavo žemės. Blogumas tik tame, kad stoka įrankių ir kit. reikmenų, bet kliutys bus nugalėtos.

Žodžiai ir Darbai Chinijoj

Daug vilties suteikė prezidento Trumano pareiškimas Chinijos reikalais, kad ten bus surasta būdai užbaigimui naminio karo ir sudarymui centralizuotos demokratinės vyriausybės, kuri atstovautų visus Chinijos žmones.

Bet ne viskas sklandžiai eina. Komunistai vengia mūšių, jie net užleidžia plotus generolo Chiang Kai-sheko armijai. Jie pasiuntė į Chungkingą 42 savo atstovus. Jie siūlo, kad tuojau turėtų būti sulaikyti mūšiai, kad abiejų pusių atstovai turėtų atlaikyti konferenciją, sudaryti laikinąją vyriausybę, kuri demokratišku būdu apvienytų Chiniją ir pravestų rinkimus.

Bet tuo pačiu kartu generolo Chiang-Kai-sheko armija veržiasi vis giliau į komunistų valdomus plotus. Dabar ji pradėjo užpuolimą ant komunistų Shantungo pussalyj, veržiasi linkui Kalgano miesto, kuriame yra komunistų svarbus centras, veržiasi prie Shigfengo, Jehol provincijos centro, ir siekia prasilaužti į Chahar provinciją.

Ką gi tas rieškia? Ar tai taip eina generolas Chiang Kai-shekas prie užbaigimo naminio karo ir įvedimo Chinijoj demokratijos? Ar tai nėra sena jo ir generolo Hurley politika, kad karo pagalba—ginklų pagalba sumušt komunistus, užimti jų valdomus plotus, sukišti vadus į kalėjimus, o paskui įvesti "demokratiją", taip, kaip Graikijoj britai ir fašistai padarė?

Ši generolo Chiang Kai-sheko taktika verčia komunistus rūpintis. Mr. Tillman Durdin rašo iš Chinijos, kad, jeigu gen. Chiang Kai-shekas ir toliau taip elgsis, tai privers komunistų ir liaudies armiją stoti apgynimui savo namų, savo laisvės, savo demokratinio gyvenimo, kurį jie jau įvedė savo plotuose. Ypatingai bus dideli mūšiai, jeigu gen. Chiang Kai-shekas bandys pasiekti Kalgano miestą.

Įdomu, ką darys naujas Jungtinių Valstijų pasiuntinys gen. Marshall? Ar ir jis laikysis pirmesnės politikos? Ką sakys Trumanas, ar jis dės pastangų sulaikymui generolo Chiang Kai-sheko karo žygių?

Honolulu darbininkai šį kantiną atidarė už 4 dienų po V-J Dienos, mūs karių pasilinksminimui. Unijistai mūs kariai čia jaučiasi, "kaip namie."

"Pravda" Apie Tarptautinę Padėtį

Išvakarėse atsidarymo Maskvoj konferencijos tarpe Jungtinių Valstijų užsienio ministerio James Byrnes, Britanijos ministerio E. Bevin ir Tarybų Sąjungos užsienio reikalų komisaro V. Molotovo labai daug kėlė trukšmo Irano vyriausybė, reikalaudamą ištraukti iš Irano armiją. Irano vyriausybės reikalavimai rado didelę paspirtį tarpe turčių spaudos. Paviršutiniai atrodė, kad štai Anglija ir Jungtinės Valstijos nori atšaukti armiją iš Irano, tik Sovietų Sąjunga tam priešinga.

Gal būti todėl D. Zaslavskis, Pravdoj, pateikė platų analizuojantį straipsnį ir sako, kad tai tiksli anti-tarybinė propaganda, kad paslėpus Anglijos ir Amerikos armijų žygius Chinijoj, Indonežijoj, Indo-Chinuose ir kitur, kur imperialistų armijos kariauna prieš liaudį, prieš demokratiją.

"Pravda" rašo, kad Tarybų Sąjunga pasiuntė savo armiją į Iraną pagal sutartį su Irano vyriausybe nuo 29 d. sausio, 1942 metų. Raud. Armija ten buvo pasiųsta saugoti kelius, kurie buvo reikalingi Jungt. Tautų karo laimėjimui.

Raud. Armija ir Britanijos armija dar 1941 metais įžengė į Iraną, kad nuslopinti hitlerininkų jėgas, kurios ruošė nacių sukilimą. Ar tam Sovietų Sąjunga turėjo teisę? Taip, nes pagal Tarybų Sąjungos ir Irano vyriausybių sutartį nuo vasario 26 d., 1921 metų, Sovietų Sąjunga gali pasiųsti Raudonąją Armiją į Iraną, kada yra reikalas. Ir todėl Sovietų Sąjungos armijos ten buvimas yra pilnai legalus.

"Pravda" rašo, kad dabartinė Irano valdžia kelia tuos reikalavimus pagal britų reikalavimą, nes ji pilnai pasidavus britų įtakai ir nei vieno rimtesnio žygio nedaro, kol pirma jis būna aptartas britų diplomatų. Ir nurodo, kad Britanijos pritarimas "ištraukti armijas iš Irano" yra neteisingas, nes britai nei nemano iš ten pasitraukti. Dienraštis sako, kad Irano reakcinė valdžia teisinas, būk britai gali pasilikti pagal 1945 metų padaryta su jais sutartį. "Ar Irane nebuvo britų armija pirm 1945 metų? — stato klausimą dienraštis ir toliau rašo:— Kada jie ten atvyko?' Kodel jie atvyko? Kur britų armija Irane stovi? Kiek jos yra? Ir ką ji veikia?"

Toliau "Pravda" nurodo, kad britai Irane jau dešimtys metų, kaip laiko armiją ir jie laiko savo armijas Egipte, Palestinoj, Syrijoj, Lebanone, Graikijoj, Indonezijoj, Indo-Chinuose, Belgijoj, Francijoj, Hollandijoj ir Norvegijoj.

Egiptas senai nori, kad britai ištrauktų savo armiją, bet negauna atsakymo. Palestinoj britai daro nuolatinius karo manevrus. Indonezijoj kariauna prieš vietos žmonių demokratijos jėgas. Ir toliau "Pravda" sako:

"Kokiu tikslu britai laiko savo armiją Graikijoj? Kam? Kaip daug ten jų yra? Ir kodėl jie kišasi į šalies vidaus reikalus, palaikydami reakciją prieš demokratinę liaudį?"

Po to "Pravda" kritikuoja Jungtinių Valstijų armijos laikymą Irane ir kitose šalyse. Ji rašo: "Kiek žinia, tai Jungtinės Valstijos neturi jokios sutarties su Irano vyriausybe laikyti ten armiją, bet Amerikos armija yra. Kaip tą gali paaiškinti Irano premjeras Hakimi, kad sutarties nėra, o Amerikos armija Irane yra? Kodėl ta armija ten atsirado? Kur ji stovį? Kiek jos yra? Kodėl ji atvyko? Kada ji pasitrauks ir ar pasitrauks?"

Ir "Pravda" nurodo, kad Amerikos militarės "misijos", pasiliks ten veikti ir po armijos "pasitraukimo", jeigu tokis dar bus. "Pravda" rašo, kad britai ir amerikiečiai, reikalaudami Raudonosios Armijos pasitraukimo iš Irano, kur ji atvykus pagal sutartį, tuo pat kartu neduoda atsakymų į tai, kada jie mano armijas ištraukti iš kitų šalių.

"Amerikos armija yra ir Chinijoj, — rašo dienraštis. — Ar Amerika turėjo sutartį jos ten pasiuntimui? Ne, tokios sutarties nebuvo, bet Amerikos armija yra Chinijoj, ten yra ir žymūs generolai. Ką ta armija ten veikia? Kam ji ten pasiųsta? Kiek jos yra? Ir kaip ilgai mano pasilikti?

"'Kodėl Amerika turi armijas Egipte? Egipto spauda nori į tai gauti atsakymą, bet vietoj jo—tyla, tyla ir tyla."

Ir "Pravda" sako, kad jau paprastas mandagumas reikalauja duoti atsakymą, kada jo reikalauja ištisa tauta, reikalauja demokratija, bet kapitalistų "demokratai" tik tada džentelmaniai ir duoda atsakymus, kada jie mato iš to sau naudą. Kitaip, jie tyli nuduodami, kad tai "jų reikalas", bet užmiršta, kad tai yra reikalas ir kitų tautų, jų tarpe ir Tarybų Sąjungos tautų reikalas.

Mr. B. Atkinson nurodo, kad ir kiti Tarybų Sąjungos laikraščiai smarkiai kritikuoja Britanijos ir Jungtinių Valstijų užsienio politiką. Amerika nori įsitaisyti sau lėktuvų bazes ant Greenlandijos, o tai yra ant Šiaurinio Kelio tarpe Amerikos ir Europos, kas paliečia Tarybų Sąjungos reikalus. Amerikos imperialistai nori pasisavinti daugybę salų ir žemių Ramiajame Vandenyne, kad sudaryti karo bazių ruožtą iki Azijos. Amerikos imperialistai ruošiasi įsteigti karo lėktuvų bazes Icelandijoj, kas jau negalima skaityti Amerikos apsigynimo žygiu, bet agresija prieš Europą. Ir spauda nurodo, kaip generolas P. J. Hurley ne vien padėjo uždegti naminį karą Chinijoj, bet net skandalą sukėlė prieš Washingtono vyriausybę, kad jai užkarti agresyvio imperializmo karo politiką.

"Izviestija" rašo, kad labai daug prigulės pasaulinė taika ir ypatingai Jungtinių Tautų Organizacijos veikla, tai nuo susitarimo tarpe Jungtinių Valstijų, Tarybų Sąjungos ir Britanijos. Bet tas susitarimas galimas tik nuoširdžiai kooperuojant, tik laikantis pirmiau padarytų susitarimų. "Izviestija" rašo, kad tie "džentelmanai", kurie mano užkarti savo politiką Tarybų Sąjungai, tai labai klysta ir kenkia savo šalims ir viso pasaulio taikos reikalams.

Mr. C. L. Sulzberger mano, kad dabartinė užsienio ministerių konferencija Maskvoj turi išrišti sekamus keturis klausimus: (1) Atominės jėgos uždraudimą naudoti karo reikalams ir jos pritaikymą ekonominiam žmonių gyvenimui. (2) Išspręsti Rytų ir Pietų Europos klausimus, kaip tai: Rumunijos, Bulgarijos, Graikijos, Dardanellų pertakų ir užbaigt nesutikimus tarpe trijų didžiųjų valstybių tais klausimais. (3) Išspręsti Irano klausimą, kur yra didelis prieštaravimas tarpe Tarybų Sąjungos ir Britanijos ir (4) Surasti būdus Japonijos valdymui ir Jungtinių Tautų kooperavimui tame reikale, nes negalima nesiskaityti su Tarybų Sąjungos svoriu Japonijos sumušime ir jos reikalais Tolimuose Rytuose.

Jis mano, jeigu šie reikalai bus teigiamai išspręsti, tai ir Jungtinių Tautų Organizacijos posėdžiai, kurie prasidės 10 d. sausio, 1946 metais, Londone, bus pasekmingi. Jo supratimu, jeigu įvyktų nepasisekimas dabartinėj užsienio ministerių konferencijoj Maskvoj, tai to rezultatai būtų blogesni, negu pakrikusios Londone konferencijos.

Reikalaudami, kad visi laivai būtų pavartoti parvežti atitarnavusius kariškius namo tuojau, tie nariai National Maritime Unijos ir penkių kitų jūrininkystės unijų New Yorke buvo paskelbę vienos dienos "stapičių" (sulaikę darbą) ir išėję į šią demonstraciją. Darbas buvo sulaikytas rytinio ir vakarinio pajūrių portuose, bet nebuvo sulaikytas ant kariškius vežančių transporto laivų nei ant pašalpinių laivų, tik ant prekinių ir ant vartojamų pasivažinėti linksmavimui.

DARBININKŲ SVEIKATA

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.
530 Summer Ave. — Newark, N. J.
Tel. Humboldt 2-7964

Kokių Vitaminų ir Mineralų?

Mielas mūsų sveikatos sau gotojau. Jau seniai norėjau klaust, bet vis lūkuriojau. I man ant galo parūpo vitaminai ir mineralai. Gal ir man jų reikėtų imti, nors aš tebesijaučiu pusėtinai. Bet aš vis dažnai užeinu jūsų patarimus vartot vitaminų. Kartą ėmiau ir pasiklausiau savo dirbtuvės gydytojo, kad jis man patartų, kokių vitaminų. O kam jų tau reikia? — pareiškė gydytojas. Valgyk tik sočiai ir užmiršk vitaminus. Vitaminai — tai tik reketas. Nereikia.

Tai aš ir nežinau, ar man jų reikia. Jei reikia, tai kokių? Aš pirma dažnai matydavau "Vitamin B Complex." Dabar labiau patariat "Multiple vitamins." Katras geresnis? Skaitau Laisvę. Dėkui iš anksto.

Atsakymas.

Kad Jums, Drauge, fabriko gydytojas nupeikė vitaminus, tai čia nieko nepaprasto. Panašiai Jums atrėš ir ne vienas šiaip gydytojas bei dentistas. Kam jiems burna aušyt ir žmones mokyt sveikatos ir higienos? Juk tai jų profesijai išeitų ant nenaudos. Biznio sau gadint, Dieve gink, jie nenori. Jei vitaminų tam kartui ir priskiria, tai tik su receptu, kad jų tik nedaug tevartotum ir neilgam.

Jūs, Drauge, žmogus apsitrynęs, nebeaklas, apdairus. Jūs juk žinote, kad **vitaminai ir mineralai** tai tik tam tikros gamtinio maisto dalys. Ir tų dalių mūsų dabartinis maistas turi permažai. Maistas visai nebetoks, kokį vartodavo mūsų tėvai ir senoliai. Maistas dabar vis labiau fabrikuotas, konservuotas, denatūruotas, gadintas — kad ir netiksliai, bet vistiek gadintas ir nuskriaustas. Vitaminų jame visai mažai tėra. Ir, kaipo sekmė, pasidaro iš to svarbių **mitiminių trūkumų, avitaminozų** —mažesnio ar didesnio laipsnio.

Kitam tie trūkumai negreit tepasireiškia pašlijusia sveikata. Čia paveldėjimas nemažai nusveria. Bet daugumui iš to blogai pasidaro. Pirma laiko sugenda liaukos, organai, silpsta visas organizmas ir **senyn eina.**

Vitamino B mišinys buvo ir tebėr labai, labai reikalingas kiekvienam. Šito vitamino, kad ir su geriausiu maistu, mes negauname pakankamai. Jo būtinai reikia imti kiekvienam, ar tu tebesi sveikas, ar jau ligotas. Bet to vieno vitamino B irgi neužtenka. Visų dažniausia permažai mes su maistu gauname ir kitokių vitaminų. Todėl naudingiau vartot **daugmeningų vitaminų** preparatų: jie turi ir vitamino B dalelytes, turi ir kitokių vitaminų. Dėl etikos taisyklių, neparanku čia įvardint tos ar kitos kompanijos gamintą preparatą. Tokių preparatų yra keletas. Sumanus vaistininkas Jums galėtų nurodyti, jei to nenurodo Jūsų gydytojas. Ir, dėl savo gero, dėl savo sveikatos ir savijautos, vely imkite vitaminų daugiau, negu permažai. Daugeliui jų reikia su kaupu.

Redakcijos Atsakymai

A. L. R., Philadelphia, Pa. —Dėkojame už iškarpą; prie progos pasinaudosime.

A. J. Kareckui, Grand Rapids, Mich. — Pranešimas apie prakalbas atėjo per vėlai, todėl jo nedėjome laikraštin.

Jų Suvažiavimai ir Mūs

Rašo **R. Mizara**

1945 m. lapkričio mėnesį įvyko trys lietuviški suvažiavimai: 16-17 dienomis "Lietuvių Misija" Washingtone; 23-24 dd. — Antrasis Demokratinių Lietuvių Suvažiavimas; 29-30 ir gruodžio 1 d. — Amerikos Lietuvių Kongresas.

"Lietuvių Misiją" sudarė atviri smetonininkai, vadovaujami Karpiaus, Smetonuko, Oliaus, Žiurio ir jiems artimųjų.

Viską remdami vien "blofu", "Misijos" vadovai nesitikėjo gauti organizuotų lietuvių atstovų ir jų nei nekvietė. Kiekvienas jiems buvo "delegatas", kuris vienokiu ar kitokiu būdu ten pakliuvo. Vyriausias "misijos" tikslas visuomet buvo: suinteresuoti savo veikla kiek begalima daugiau kongresmanų ir angliškų laikraščių.

Kongresmanams "suinteresuoti" "Misija" suruošė jiems bankietą. Kadangi kongresmanai valgo, kaip ir kiekvienas "griešninkas", — juo labiau, kai už valgį netenka sąskaitas mokėti, — tai ne vienas kongresmanas atvyko pas "Misiją" pabankietavoti. Užkandžiavimo metu keletas asmenų pasakė "tvirtas" kalbas, nukreiptas, žinoma, prieš Tarybų Sąjungą; tūli bankieto dalyviai kalbėtojams duosniai paplojo katutes, na, ir tuo baigėsi.

Angliškoj spaudoj "Misijai" taipgi retai kur pavyko pasirodyti. Nei vienas didesnis New Yorko laikraštis nematė reikalo nei žodeliu atžymėti jos 'žygdarbį'.

"Visuotinas Amerikos Lietuvių Kongresas", šauktas Amerikos Lietuvių Tarybos, įvyko viename Chicagos hotelių. Pasak šaukėjų, jame dalyvavo 808 delegatai ir susiųsta apie 19 tūkstančių dolerių aukomis.

Galimas daiktas. Turime atsiminti, jog šį suvažiavimą šaukė trys sriovės: katalikų, socialistų ir sandariečių-tautininkų. Jeigu būtų tik kiekviena Chicagoje gyvuojanti parapijine draugijėlė bei kitokia religinė grupelė ten susiuntusi savo "atstovybes", jos būtų lengvai galėjusios sudaryti tąjį skaičių. Ten gi dalyvavo ir iš kitur žmonių. Iš Toronto (Kanadoje), pav., buvo atvykęs tūlas airis kunigas atstovauti turbūt pats nežinodamas ką, bet atstovavo! Suvyko visi SLA pild. tarybos nariai, veikiausiai SLA lėšomis. Buvo reprezentuojamas ir LRK SA, taipgi ne viena parapija iš kitų miestų, nors parapijonys tam būtų nepritarę — kas jų paiso!

Kongreso šaukėjai nusivylė tokia kuklia atstovybe: jie tikėjosi matyti bent du sykiu tiek atstovų.

Tiek dėl to.

Svarbiau dirstelėti į kongreso turinį: koks jo tikslas, ką jis nutarė, kokia bendra politinė dvasia jame vyravo?

Kongresui toną davė kun. Jonas Balkūnas savo "pamoksle," sakytame Šv. Jurgio bažnyčioje.

Specialės pamaldos įvyko kongreso pradžioje ir jos buvo reklamuotos net ir Naujienose, kaipo kongreso dalis. Ten pamokslininkas nustatė kongresininkams programą.

> "Mes Amerikos lietuviai atstovaują tautai susirinkome čia prašyti Dievo palaimos savo tikslams, įkvėpimų tarimams, pajėgų darbams", sakė kun. Balkūnas. ("Pamokslas" tilpo "Garse" 1945 m. gruodžio 6 d., rašybos netaisome).

Matyt, pamokslininkas tą dieną buvo ne kokioj nuotaikoj, nes jo "Dievo žodis" buvo pernelyg daug persudytas ir hitleriniais pipirais apkartintas. Atrodo, tarytum ištisas pamokslas buvo ištrauktas iš nacių archyvo. Balkūnas "žėrė velnių", aišku, pirmiausiai Tarybų Sąjungai, paskui Stalinui, paskui visiems komunistams. Nepaliko jis ramybėje nei paties Dievo, — jam taipgi teko!

Pasiskaitykit:

> "Kodėl Dievas leidžia žudikui Stalinui siausti?... Pasaulis ir jo niekšingi siekiai užsitraukė karą. Nazis ir komunistas dievindami valstybę, Dievą nutraukė nuo Sosto... Niekados mūsų tauta nebuvo tokiose kančiose, kaip šiandien... Viena aišku, kad Dievo ranka ją palietė... Dievas teisingas, bet ir kerštingas. Dievas pavydus, bet ir gailestingas. Jo ranka valdo visas tautas. Jis nesiduos pajuokiamas. Jis bando mus ugnimi ir kardu..."

Šitaip pamokslininkas kaitino klausytojų, — o jų tarpe buvo amžinų bedievių bei užkerėtų laisvamanių, — nervus! Šitaip jis drebino storas šv. Jurgio bažnyčios sienas!...

Kaip matome, pamoksle nėra nei prasmės neigi logikos. Karą užtraukė, pasak Balkūno, ne fašizmas, bet "pasaulis ir jo niekšingi siekiai." Dievas "leidžia žudikui Stalinui siausti," Dievo ranka palietė Lietuvą. Būdamas kupinai kerštingas, Dievas, vadinasi, dabar Lietuvą baudžia, "bando mus ugnimi ir kardu..."

Klystų tas, kuris jieškotų pas Balkūną ko nors žmoniškesnio. Tik prieš penkeris metus tas pats pamokslininkas, kalbėdamas Maspethe, iškilmingai, iškėlęs į dangų rankas, šaukė: Hitleris su komunistais apsidirbs Europoje, o mes privalom su jais apsidirbti čia, Amerikoje!...

Užtenka, kad po šio "iškilmingo pamokslo", įkaitinti delegatai skubėjo į kongreso sesijas, kuriose buvo žiauriai sumušta Julė Skeberdytė, dienraščio Vilnies korespondentė!...

Panašioje nuotaikoje tęsėsi ir kongreso sesijos.

Atidarydamas pirmąją sesiją, dr. Drangelis pareiškė: **"Dievo balsas —tautos balsas".**

Deja, nesigirdėjo jų kongrese nei Dievo neigi tautos balso. Buvo ten, tiesa, delegatais ir padorių, gerų žmonių, kuriems rūpėjo lietuvių tautos reikalai, bet jie kongrese balso negavo!

Keno gi ten balsas buvo girdimas?

Kongresą sveikino tarp kitų Hooveris, Vandenbergas, — laiškais. Užtektų rodosi, tik to.

Bet ne. Specialiai kongresan buvo užprašytas ir dalyvavo reakcinio Amerikos Lenkų Kongreso pirmininkas, Ch. Rozmarek, kuriam rūpi matyti Lenkijoje viešpataujantį fašizmą ir Lietuvos sostinę Vilnių prijungtą prie fašistinės Lenkijos.

Jų kongresą sveikino lenkų kilmės kongresmanas O'Konski, pasižymėjęs reakcininkas, mirusiojo prez. Roosevelto aršus priešas.

Abu sveikintojai buvo kongresmaninkų patikti ir palydėti iškilmingais aplodismentais!

Kongrese buvo "girdėti balsai" Pakšto, Jurgėlos, Devenienės, kun. Balkūno, Žadeikio, Daužvardžio, Griniaus ir kitų fašistų, dar tik vakar uoliai garbinusių Hitlerį, o šiandien aitriai puolančių Tarybų Lietuvą, kuriančią naują, laimingą gyvenimą, ir kiekvieną, kuris Tarybų Lietuvai pritaria!

Jeigu fašistų ir jų talkininkų balsas būtų "Dievo balsas", tuomet Hitleris su Mussoliniu sėdėtų garbingiausioje vietoje danguj.

Jeigu hitlerininkų balsas būtų "tautos balsas", tai lietuvių tautai tektų būti pasmerktai amžinai pražučiai!

Bet taip nėra!

Šia proga tenka priminti ir tai: beveik kiekvieną savo kalbą, sakytą karo metu, Hitleris baigdavo atsišaukimu į Dievą, prašydamas jo palaimos, jo pagalbos vokiečių plėšikams. Matome, kas iš to išėjo...

Pakštas pasakęs kongresninkams: "Mes esame dalis žustančios Europos." Ku-klux-klano prietelius turėjo šitaip suformuluoti: "Mes esame dalis žustančio Europos fašizmo." Tai būtų teisinga ir aišku.

Gabaliauskas ragino "patriotinguosius lietuvius nesileisti bolševikams apgaudinėti. Patarė neremti jų kromelio..."

Tūlas Tubelis įspėjo "apsižiūrėti raudonųjų." Gi kaž koks Frenzelis "ragino boikotuoti raudonųjų kvislingų parengimus ir neimti į rankas jų laikraščių" (Citatos iš "Tėvynės", 1945 m. gr. 14 d.).

Taigi, keistas buvo tas jomarkas. Suvažiavę "Lietuvai laisvinti", jie ten kišo kiekvienas savo produktus, kokius tik turėjo, ragindami klausytojus praryti.

Kas skaitė Demokratinių Lietuvių Suvažiavimo dalyvių kalbų sutraukas, til pusias Laisvėje, aiškiai mato skirtumą tarp mūs ir jų, — skirtumą, koks yra tarp dienos ir nakties!

Dar ryškesnis skirtumas susidarys, kai paimsime sveikinimus, prisiųstus iš užsienio.

Jų kongresą sveikino "vienas Vyriausio Lietuvai Išlaisvinti Komiteto narys." Minėtasis komitetas buvo suorganizuotas su Hitlerio palaiminimu vokiečių okupuotoje Lietuvoje. Tai komitetas, kuris skelbė Lietuvos laisvę atsteigsiąs 1938 metų iškeptos smetoninės konstitucijos pagrindu! Tas pats "laisvinimo komitetas" atsiminkime, dūmė iš Lietuvos sykiu su hitlerinėmis armijomis, kai Raudonoji Armija, okupantą mušdama, pradėjo Lietuvą laisvinti!

Jų kongresą sveikino Francijoje ir Danijoje esą lietuviškieji pabėgėliai ir jiems tolygūs.

Kas kita buvo Demokratinių Lietuvių Suvažiavime: jį sveikino, žinoma, ne pabėgėliai, ne lietuvių tautos atmatos, jieškojusios Hitlerio globos, bet patys geriausieji lietuvių tautos sūnūs ir dukros, gyveną ir uoliai dirbą laisvoje Tarybų Lietuvos respublikoje, atsikuriančioje iš griuvėsių, paliktų žiauraus priešo, vokiškojo fašisto. Demokratinį Lietuvių Suvažiavimą sveikino Vilniaus ir Kauno universitetų profesoriai: Matulis, Bieliukas, Baldžius, Purėnas, Mažylis, ir kt. Generolai: Vitkauskas, Karvelis, Čepas, Macijauskas, ir kt. Dainininkai, toki, kaip Kipras Petrauskas, Staškevičiūtė; kompozitoriai — Gruodis, Talat-Kelpša, Bendorius, Švedas, Bukša; skulptoriai, — Kalpokas, Petras Rimša, Mikėnas; scenos artistai — Sutkus, Juozapaitytė, Dineika, Kupstas, Vaičiūnienė, Vienožinskis, Vaineikytė; žymiausieji mokytojai; Tarybų Lietuvos didvyriai — Bernotėnas, Vilenskis, Urbanavičius, Gėgžnas; poetai - rašytojai — Gira, Cvirka, Korsakas, Baltušis, Venclova, Šimkus, Marcinkevičius, Tilvytis, Žiugžda, Butėnas, Gruodis, Paukštelis ir kt.

Štai, dar kuo mūsų Suvažiavimas skyrėsi nuo jų!

Juos sveikino bevilčiai buvę visoki smetoninio režimo "deržimordos", pabėgę iš Lietuvos ir turį su lietuvių tauta ryšio tik tiek, kad, jos nelaimei, ji juos pagimdė ir jie nešioja lietuvio vardą. Gi mus sveikino patys rinktiniausi lietuvių tautos sūnūs ir dukros, — lietuvių tautos smegenys, siela ir raumenys!

Jų sveikinimuose glūdėjo gilus nusivylimas; mums sveikinimuose reiškėsi entuziazmas ir džiaugsmas, kad lietuvių tauta yra laisva, kad Tarybų Lietuva stato naują gyvenimą vietoje griuvėsių, paliktų barbarų vokiečių, kuriems pabėgėliai visaip padėjo!

Kongresininkai priėmė eibę rezoliucijų, kurių tūlas paskelbė spaudoje, o kitų dar ne. Viena jų rezoliucijų,—kaip ir pridera tokiam kongresui! — reikalauja "kai kuriems Rusijos valdžios pareigūnams teismo už kriminališkus darbus..." Vykdydami gyveniman Herasto ir jam tolygių Amerikos reakcininkų politiką, kongresininkai reikalauja bausti Tarybų Sąjungos pareigūnus, atsieit, už Hitlerio armijų sumušimą.

Turime nepamiršti, jog Amerikoje šiuo metu reakcija veda plačią propagandą už baudimą tų, kurie kariavo prieš fašistinės ašies valstybes. Prezidentas Roose veltas yra miręs, tačiau reakcininkai tebesisiekia ir jį, nors ir mirusį, teisti ir pasmerkti. Matome, kas darosi t. v. kongresinėje Perlų Uosto įvykio tyrinėjimo komisijoje. Republikonai ir kiti buvę prez. Roosevelto priešai, deda didžiausių pastangų jo vardui apjuodinti ir padaryti jį atsakomingu ne tik už tai, kas 1941 m. gruodžio 7 dieną įvyko Perlų Uoste, bet ir už Amerikos įtraukimą į karą prieš fašistinę ašį!

Hearstas jau seniai sielojasi, reikalaudamas Tarybų Sąjungos vyriausybei teismo, tokio, kaip Nurenberge nacių teismas!

Suvykę į savo "visuotiną" kongresą, visoki lietuviški hearstininkai kartoja tą patį! Šiame savo kongrese jie, vadinasi, susirišo tvirtais ryšiais su Hearstu ir visa Amerikos reakcija.

Gerai dar, kad jų žodžio niekas neklauso ir neklausys. Bet kas būtų, jei su jais kas nors rimtai skaitytųsi?!

Bendrai, šis jų kongresas buvo palaimintas Hearsto spaudos dar jam neįvykus. Jį Hearsto spauda reklamavo ir už tai kongresininkai pasiuntė Hearsto spaudai šiltą padėkos žodį.

Rimtesnė spauda su "visuotinu kongresu" nesiskaitė. Tokis New York Timesas, kuris pirmiau nuolat dėdavo kongresininkų laiškus ir kitokias deklamacijas, šiuo sykiu pasitenkino penkių eilučių žinelės įdėjimu apie "visuotiną kongresą", kuriame visoki politiniai nedaauglos, visoki liliputai statėsi milžinais ir švaistėsi aukštomis frazėmis.

Kas gi seks po šitų trijų suvažiavimų?

Tas pats, kas buvo prieš juos. Pagrindiniai niekas nepasikeitė ir laukti kokių nors radikalių pakaitų netenka.

Jie dirbs savo, mes dirbsime savo.

Jie eis su Amerikos reakcija, mes eisime ranka rankon su Amerikos demokratija, su pažangiąja visuomene.

Jie teiks pagalbą pabėgėliams, mes gi teiksime pagalbą Tarybų Lietuvai, josios liaudžiai.

Jie palaikys glaudžius ryšius su pabėgėliais, mes sieksimės palaikyti glaudžiausius ryšius su Tarybų Lietuvos liaudimi, — su savo tėvų gimtuoju kraštu!

Jie turi savo "Misiją" ir "Amerikos Lietuvių Tarybą", kurios anksčiau ar vėliau žada "susivinčiavoti", — mes turime Demokratinių Amerikos Lietuvių Centrą!

Kongresas neseniai priėmė čia matomojo pono Sam Hobbs (iš Alabamos) pagimdytą taip vadinamą anti-racketeering bilių. Jis taikomas specialiai prieš išvežiotojus (teamsterius), bet gali pasmaugti ir bile kurią darbininkų organizaciją. Bilius perduotas Senatui. Smarkiai subruzdus, bilių dar galima atmesti.

Kelionė Tarybų Lietuvon

(Pabaiga)

Rašo **A. Bimba.**

Beje, pamiršau. Kai mano pažįstamasis atėjo viešbutin, paklausiau, kaip einasi jojo žmonai. Sako: Šiandien buvo pas gydytoją, kūdikis ateis už dienos ar dviejų. Ir tuojau: Ar girdėjote, kas atsitiko? Net aštuonius seimas apkaltino kaipo karo kriminalistus!

Jis taip sakė be galo susirūpinęs. Matyt, jam toji procedūra nepatinka. Jis veikiausia norėtų, kad tas visas karas ir jo pasėkos būtų tuojau visiškai užmiršta, kad Suomijoj jieškojimas karo kriminalistų ir jų teisimas tik nelaimę kraštui neša bei lemia... Prašau jo, kad jis sužymėtų įkaltintuosius, nes aš norėčiau jų pavardes užsirašyti. Kai nueisime pas mus, sako, rasim laikraštį ir galėsite pasiimti.

Toks jo atsinešimas, suprantama, paskui veikė visą mūsų pasikalbėjimą. Keleto dalykų, kurių norėjau pas jį pasiteirauti, visiškai nebekėliau.

Žmonės jie labai svetingi, draugiški. Moteriškė pavaišino "arbata" ir namie keptais pyragaičiais.

Kaip jie gyvena? Jų apartmentas susideda iš dviejų gana didelių, gražių, švarių kambarių ir mažytės virtuvėlės. Šilimos nėra. Gesas racijonuotas. Jo vos užtenka valgiams išsivirti. Išsimaudymui šilto vandens gauna tiktai vieną sykį per mėnesį!

Pradėjau teirautis apie darbininkus ir jų uždarbį. Skundžiasi jis prieš dabartinės valdžios politiką, ji esanti per kairi, pataikaujanti darbininkams. Pavyzdžiui, sako, paprastas dirbtuvės darbininkas gauna kone tris sykius daugiau algos, kaip raštinės darbininkas bei mokytojas. Jis pats gaunąs tiktai 10,600 markių per mėnesį. Tuo tarpu jo draugas, dirbtuvės darbininkas, pasidaro iki 35,000 per mėnesį. Tokia politika esanti neteisinga. Tiesa, jis tikisi algos pakėlimo, bet nežino nei kada, nei kiek ją pakels. Randos už tuos kambarius jis moka 1,600 markių per mėnesį. O, girdi, jo žmonai laukiant kūdikio, prisieina į mėnesį pirktis juodoje rinkoje nors vienas kilogramas sviesto ir cukraus. Už kilogramą sviesto reikia mokėti 1,200 markių! Todėl išsiversti gana sunku. Drabužio jokio nesą pirkę nuo prieškarinių laikų.

Tačiau, jis mano, palyginus su kitais kraštais, dalyvavusiais šiame kare, Suomija išėjo visiškai laimingai, geriau negu Vokietija arba Lenkija.

Parodė jis man laikraštį, "Nya Pressen", pačių dešiniausių elementų leidžiamą, kuriame ant pirmo puslapio sudėti įkaltintų karo kriminalistų paveikslai. Jais yra: Ryti, Tanner, Linkomies, Ramsay, Rangel, Renikka ir Kukkonen. Paaiškino, kas jie buvo valdžioje ir kodėl jie dabar traukiami atsakomybėn. Tik vienas dalykas jį, matyt, džiugina, atseit, kad nei vienas jų nebūsiąs nuteistas mirtin. Todėl, kad seimo pirmiau priimtas tuo reikalu įstatymas numatąs bausmę tiktai iki 12 metų kalėjimo.

Kairioji valdžia palaipsniui einanti prie įvedimo Suomijoje socializmo. Jo supratimu, nacionalizavimas bankų ir pramonės būtų Suomijai nelaimė. Nes, girdi, valdžia neturi prityrusių, mokytų žmonių tąsias įstaigas pasekmingai operuoti. Jis pats baigsiąs chemijos studijas. Norėtų pamatyti Ameriką.

Pagaliau paklausiau: Kaip čia pas juos dabar užsilaiko Tarybų Sąjungos žmonės ir kariai, kurie darbuojasi įvairiais oficialiniais reikalais? "Labai korektiškai, labai draugiškai ir gerai", atsakė jis. Tatai pakartojo kelis sykius. Prieš jųjų užsilaikymą niekas nieko negalįs pasakyti. Suomijos žmonės vedą savo reikalus, kaip jiems patinka. Jie turėjo laisvus rinkimus ir valdžia išreiškia jųjų nuomonę ir troškimus.

Jo supratimu, prieš karą buvo vedama netikus ir žalinga priešrusiška politika.

Šypsenos

Kai Įkrinta Kas į Akį

Į akį gali įkristi daug dalykų; kai kurie išimti lengviau, kai kurie būna labai sunku. Sakysime, jeigu kartais įkrinta daili mergina ar moteris vyriškiui į akį, tai geriausias būdas tą krislą prašalinti vedybų keliu.

Tačiau geros arba rambios akys nebijo nieko, net ir dūmų.

Kaip Patogiau Gulėti

Visuomet patartina gulėti ant dešinio šono. Bet gulint lovoje su moterim — gulėjimas galima paįvairinti. Taipgi geriausia gulėti lovoje, bet ne po lova. Gulint su svetima moteria visuomet reikia būti budriam. Jeigu prisieina gulėti po gelžkelio tiltu — tad nepatartina nei penkių centų laikyti kišeniuje, nes tavo bičiuliai, vėliau pareidami iš alinės, gali iškrapštyti ir tuos. Geriausia palikti pinigus alinėj ant baro, tai nereikės vėliaus dėl to baimės kentėti.

Kada Galvą Skauda

Visų pirma reikia žinoti, nuo ko galvą skauda. Jeigu po išsigėrimo, tad reikia išgerti "seltzerio," citrinos skysčių ir kt. Bet jei dar liko pusdoleris kišeniuje, tad galima pakabinti vieną ar bent porą kleboniškų. Bet jeigu galvą skauda nuo rūpesčių, tai suprask, kad galva niekam neverta. Štai, daleiskime, Lietuvos buvę direktoriai, prezidentas, prezidentukai ir dar vienas pus-profesorius net ir tėvynę, taip brangią, paliko ir pabėgo, o betgi jiems galvų neskauda .

Dzūkelis.

---

abar turėsią viskas pasikeisti. Suomija stengsis draugiškai sugyventi su savo didžiuoju kaimynu...

Klausinėjo jis apie Ameriką, apie gyvenimą čionai, apie atominę bombą ir t.t.

Jis, kaip ir daugelis kitų, Ameriką vaizduojasi dideliu rojumi...

Šiandien jau vėl tyku, oras jau vėl gražus, nors ir pusėtinai šaltas. Miestas kasasi iš po sniego. Lai užteks ir pastabų apie Suomiją. Straipsnį išsiųsiu oro paštu. Nežinau, kaip ilgai jam ims pasiekti tolimąją Ameriką.

Dėlko Japonas Amerikietis Kovojo

Mes visi pamename, kada po Perlų Uosto užpuolimo Jungt. Valstijų Armija įsakė evakuoti japonus ir japonus-amerikiečius iš Pacifiko pakrančio į šalies vidų, kuris įsakymas veikė iki rugp. mėn. 1945 m. Du iš kiekvienų trijų žmonių buvo Amerikos piliečiai gimimu. Tas evakuavimas pakeitė šių žmonių gyvenimą. Visi kiti gyventojai į juos žiūrėjo su nepasitikėjimu. Bet tie žmonės suprato savo padėtį, kad Armija kitaip negalėjo daryti.

Ben Kuroki buvo pirmas japonas-amerikietis lakūnas gauti "Distinguished Flying Cross" kovoje prieš Japoniją.

Kuroki gimė Nebraska valstijoj, kur jo tėvai turėjo bulvių sėklų ir burokų ūkį. Jis buvo išauklėtas, kaip visi kiti to miestelio vaikai. Kada Japonija atakavo Jungt. Valstijas, jis tuoj stojo ginti savo šalį. Tuoj po Perlų Uosto užpuolimo su broliu keliavo 150 mylių įstoti į Dėdės Samo kariuomenę. Ir Ben Kuroki tuoj matė, ką reiškė būti amerikiečiu japonų kilmės. Traukinyje girdėjo kelis pasažierius kalbant: "Ką tas japonas daro mūsų armijoj?"

"Mane nustebino," pasakė Ben Kuroki, neseniai kalbėdamas New York Herald Tribune Forum, New Yorko mieste. "Aš supratau, kad nepaisant kur gimiau, koki buvo mano širdies jausmai, tiems asmenims aš buvau ateivis — aš niekad neužmiršiu tos kelionės."

Ben Kuroki įstojo į Armijos Oro Jėgas. Bet kada nuvyko užsienin, buvo raštininkas bomberio grupės. Anglija buvo tada atakuojama ir nebuvo užtektinai kanonierių. Jis tapo kanonieriu and "Liberator." Po penkių dienų trainiravimo išvyko į Šiaurės Afriką. Jis atliko 25 misijas, inimant baisias kautynes virš Rumunijos aliejaus laukų. Po tam galėjo vykti namon. Bet jis išpildė dar penkias misijas.

Sugrįžęs į Nebraską, Kuroki jautėsi kaip "mažas vaikas Kalėdų ryte. Visi matė mano dekoracijas ir mane pasveikino."

"Vėliau, Denver mieste, buvo kita pasaka. Paėmiau taksį. Kiti atsisakė su manim kartu važiuoti. Baisiai įpykau. Turėjau vykti į Tokyo."

Per tris mėnesius žmonės jam sakė, kad jis negalėjo vykti į Pacifiką. Nekurie patvarkymai jį sulaikys. Bet žymūs piliečiai Californijoj, Nebraskoj ir War Relocation Authority jam padėjo atsiekti jo tikslą. "Lavinausi dėl B-29." Čia žmonės nekreipė atydos į tėvų kilmę, nei į asmens spalvą."

Tarnaudamas ant B-29, Marianas salose, Kuroki atliko 28 sunkių kovų misijas prieš japonus. Lygiai kaip bile normalis jaunas amerikietis, jis daug nekalbėjo ir niekam nesakė, kodėl jis stojo kovoti prieš Japoniją.

Bet šimtams žmonių, kurie lankė New York Herald Tribune Forum, jis viską atpasakojo:

"Aš ne tik stojau į karą kovoti prieš Vokietijos ir Japonijos fašistines idėjas, bet prieš tuos amerikiečius, kurie nesupranta principų laisvės ir lygybės, kas yra šios šalies pagrindai.

"Iš manęs nėr kokis autoritetingas žmogus. Nėsu ekspertas, nei koks ten milžiniškas ratas. Aš tiek žinau, kiek bet kuris jaunuolis iš Nebraska žino. Šiam kare kovojau bendrai su daug vyrų visokių tautų — su lenkais, žydais, vokiečiais ir kt. Mačiau daug sužeistų, ir, nepaisant iš kur jų tėvai ir protėviai atvyko, jų kraujas buvo vienodas. Jų riksmai toki pat."

"Atlikau 58 bombardavimo misijas. Mano rankos dreba. Naktimis negaliu miegoti. Norėčiau grįžti į Nebraską ir užmiršti apie karą, atsigulti po medeliu ir pailsėti. Sunku žinoti, kad man karas dar nesibaigęs. Kitiems tas pats — žydams-amerikiečiams, negrams-amerikiečiams, japonams-amerikiečiams. Tol, kol yra netolerancija ir neapykanta, karas mums vis egzistuoja. Nebraska valstijoj mūsų ūkyj žinojau, kad kada pasodinau sėklą į laiką, kas nors išdygo. Ir taip su mumis šiame kare. Mes išvykome pasodinti sėklas, kurios į laiką turi atnešti mums taiką."

"Man Nebraskos valstijoj pasakė, kad nei rasė, nei tikėjimas padaro laisvus vyrus. Todėl aš išvykau į Tokyo. Aš kovojau dėl savo šalies, kur laisvė yra ne spalva, bet gyvenimo būdas, ir kur visi žmonės sutverti lygūs."

F.L.I.S.

Įkaltinti žiaurumuose, šie japonai buvo lėktuvais atgabenti iš Hankow į Shanghai stotį, iš kur jie perkeliami kalėjiman laukti karo kriminalistams teismo nuosprendžio.

Polemika ir Kritika

Bereikalinga Baimė...

Visa eilė draugių ir draugų pareiškė savo nuomones spaudoje apie knygą "B. G. Klaida," už ir prieš. Jų tarpe ir aš. Pas mus, paprastai, priimta apie viską, ką tik padaromė, kalbėti ar rašyti teigiamai. Nors ir sakome kad "kritika pageidaujama," bet pasirodo, kad ne visai taip yra.

Šiuo tarpu padarė nekurias pastabas iš neigiamosios pusės draugas J. Kaškaitis, S. Janulis, Baltrušaitienė (Laisvėje). Mano kelios pastabėlės tilpo Vilnyje. Tokios pastabos bei kritika, mano supratimu, yra normalus gyvenimo apsireiškimas. Iš jų mes visi kaip ką pasimokiname. Tas naudinga ir pačiam knygos autoriui. Vienok, tos pastabos, nežinau kodėl, kai kuriuos draugus baugina? Kaip jos greit pasirodo, tuojaus suskumba su "kontrkritika" ir kokiu tai "tėviškų" tonu norima pasakyti: "kaip drįsti", primetant žalingumą, neteisingumą ir tt.

Ar yra pamato baimintis? Visai ne.

Pereitą pavasarį, kaip žinome, Kompartijoj tęsėsi (viešai) apie du mėnesius, svarbios, pamatinės ir prie to, karštos diskusijos ir savikritika. Tuomet irgi kai kurie draugai tikrai buvo nuigandę — "matė" tame didelį pavojų... O kas pasirodė?

Šiandien visi matome, kad tai buvo sveikas ir naudingas dalykas. Šiandien Kompartija žymiai tvirtesnė visais atžvilgiais.

Arba paimkime Sovietų Sąjungą. Ten savikritika plačiai išsivyščius. Pas mus, gi, ot kaž kaip neprigyja. Kratomės iš tolo. Kad ir draugiškiausia pastabėlė, sukelia nuožiūrą ir nepasitikėjimą, o kaip ką net išverčia iš balno. Už mano kelias pastabas (Vilnyje už lapkr. 13 d.) draugas D. M. Š. mane plaka Laisvėje No. 276.

Iš gero analyzo, kritikos aš pasimokinu ir esu dėkingas tiems, kuri tą suteikia, deja, iš D. M. Š. tegaunu tik pirštu pagrūmojimą.

Nebūčiau rašęs šių pastabų, jei D. M. Š. nebūtų pavartojęs demagogijos. Pav., man primeta žodžius: "fikcija", "realizmas" ir tt. Gi tikrenybėje, tuos žodžius pavartojo draugai S. Jasilionis ir J. Kaškaitis. Jasilionis pavadino knygą realistine, o Kaškaitis fikcija—išmislas. Ir tie žodžiai buvo mano rašinėlyje įdėti į svetimženklius. Tame rašinėlyj bandžiau nurodyti, kodėl knyga nėra "realistinė" ir tuo pačiu sykiu sutikdamas su Kaškaičiu, kad tai "fikcija—išmislas". Ten kuomažiausia kalbėjau apie gražkalbystę. Atbulai, mano buvo pasakyta: "Reikia pripažinti, jog autorius pasižymi žodžių meistriškumu. Tačiaus paliksiu tą kalbos žinovams įvertinti."

Reiškia, savo rašinėlyje nesiėmiau autorių mokinti lietuvių kalbos. O kas link pastabėlės, kad žodžiai: "natiurmortai, zefiriškas... nei kiek nepagražina kalbos," nemanau, kad reikėtų debatuoti. Juk mes visi dejuojame, kad ir taip perdaug esame prisiskolinę svetimų žodžių, na, tai kokis reikalas verčia dar brukti lietuvių kalbon tuos naujus "natiurmortus, zefirus" ir kitokius "klecku's"?

D. M. Š. irgi prisipažįsta, kiek vargo turėjo su žodžiu "mamona", o kaip knygos skaitytojai, manote, galėjo suviršinti "natiurmortą" be žodyno? Tiek apie kalbą.

Mano rašinys, vyriausia, lietė knygos turinį, o apie tai D. M. Š. visai nekalba. Aišku, vieniems knyga patinka, kitiems atrodo kitaip. Patinka ji didžiumai ar ne, kitas klausimas. Apie tai ginčytis tuščias dalykas. Tačiaus vieną dalyką teko pastebėti, jog nariai laiks nuo laiko reikalauja "kietesnių raštų". Pastebėta tūlų Apskričių net priimtos rezoliucijos tuo reikalu...

Pagaliaus, D. M. Š. tiek "susirūpino" lietuvių kalba, o nesuprato prasmės žodžio "vidutinis". Aš nesurandu kitokio lietuviško žodžio, kuris pavaduotų angliską žodį "average". Pas D. M. Š. išeina pavadinti vidutinį profesionalą, tebetarnaujantį kapitalizmui, "nemarksistinė" pažiūra. Noriu paklausti: kaip draugas D. M. Š. gali surasti vidutinę amerikiečio algą; vidutinio amerikiečio kultūros lygį, ir tt., be sudėjimo visus krūvon?

Argi mes nesakome, kad vidutinio amerikiečio sąlygos ant tiek geresnės už europiečio; ar nesakome, kad vidutinio amerikiečio politinis supratimas lygus supratimui 13 metų amžiaus sovietinio piliečio. Ar čia yra keno nors įžeidimas? Nieko panašaus. Visi priimam tokį saikavimą kaipo mokslinį faktą. Tą saiką naudojo, gal būt, daugiausia K. Marksas, rašydamas "Kapitalą".

Kalbėti apie išimtis, žinoma, galima ir reikia, tačiaus išimtys nieko konkrečio nepasako. Pav., mes surasime skurdžių darbininką, kuris galvą guldo už kapitalistinę sistemą, o antroj pusėj, taipgi rasime gana turtingų žmonių, kurie visai nebijo socializmo. Ir taip visais klausimais rasime išimčių, įskaitant ir profesionalus, bet tai nėra pamatas, ant kurio politinė veikla remtųsi. Tokia tai dvasia trumpai pasisakiau ir savo straipsnyje. Maniau ir tebemanau, kad yra svarbu bile rašytojui, ypač iš progresyvių, surasti vidutinį (average) šalies charakterį rašomoj knygoj, tuomet bus realistinė...

Darbintas

Nuo Redakcijos:—

Be reikalo Darbintas nuduoda kankinį ir sako, būk jo pastabos kitus "baugina" ir už jas jau mato "pirštu pagrūmojimą". Mes mielai priimame savikritiką. Dėl minėtos knygos jau buvo apščiai "iš abiejų pusių" rašyta ir, veikiausiai, dar bus.

Netiesą Darbintas rašo, būk jį D. M. Š. kritikavo dėl vartojimo žodžio "vidutinis". D. M. Š. kritikavo ne dėl žodžio prasmės, bet dėl neteisingo Darbinto nusistatymo linkui inteligentijos, profesionalų ir biznierių.

D. M. Š. rašė:

"Dar blogiau išeina su Darbinto nusistatymu, kad jis visus profesionalus ir inteligentus suverčia į vieną dubę. Jam jie tarnauja turtų — pralobimo dievaičiui ir tiek. Šis nusistatymas yra neteisingas!

"Ir kapitalizmo tvarkoj yra darbo inteligentija, kuri netarnauja pralobimo dievaičiui. Daug Komunistų Partijos veikėjų, laikraščių redaktorių ir kitų galėtų turėti turtingesnį gyvenimą, jeigu jie rūpintųsi tik pralobimu. Bet jie dirba darbo žmonijos labui. Tokių tipų, kaip Mr. Budenz, mažai pasitaiko ir tas parodo, kaip turčiai mielai priima tuos, kurie nucina saumylystės keliais. Drėbti visai inteligentijai tokius pareiškimus, kaip padarė Darbintas, gali tik ne marksistai.

"Tas pats yra ir su profesionalais. Tiesa, mažai, bet yra profesionalų ir pažangių biznierių, kurie nuoširdžiai myli darbininkišką judėjimą, remia jį aukomis ir džiaugiasi darbo žmonių laimėjimais nemažiau, kaip sunkaus darbo žmonės. Todėl ir tas pareiškimas, kad jie tarnauja tik pralobimo dievaičiui, kaip Darbintas sako, "mamonai", taip pat yra neteisingas ir net žalingas."

Pasitikime, kad su tuo viskas ir baigsis.

Lenkijos valdžia prašys $500,000,000 paskolos iš Amerikos.

123 amerikonai kareiviai susivedė su filipinietėmis.

Schenectady, N. Y.

Apie Velionį Povilą Ramoną

Gruodžio 1 d. mirė Povilas Ramonas. Iš Lietuvos paėjo iš Miegėnų kaimo, Suvirliškio valsčiaus ir parapijos, Kėdainių apskričio. Į Ameriką atvyko 1902 metais, į Amsterdam, N. Y. Pagyvenęs ten trumpą laiką persikėlė į Schenectady.

Jis buvo išsimokinęs geležies darbų amato; buvo kalvis. Tas amatas jam geriau patiko ir jis gavo darbą American Locomotive kompanijos mašinšapėj, kurioj ant mašinų dirbo. Karo metu prisiėjo sunkiai dirbti; reikėjo dirbti ilgas valandas. Tas nemažai pakenkė jo sveikatai. Pastaruoju laiku nesijautė gerai. Nuvyko pas gydytoją, kuris patarė eiti į ligoninę. Bet jis jau ilgai neišlaikė — už dviejų savaičių numirė.

Iš giminių velionis turėjo vieną brolį, kuris gyvena Amsterdame ir kuris jį ligoje prižiūrėjo. Velionis, jausdamasis, kad einąs blogyn, paprašė brolio, kad atveztų A. Gudzinską. Man pribuvus, Povilas atsisveikindamas neužmiršo ir tų įstaigų, kurias jis visados remdavo. Sako, Laisvei, Vilniai ir Lietuvos reikalams aukoju po $100 ir teguį jiems palieka laikraščių šėrai.

Velionis buvo pašarvotas Griswald Funeral Home, iš kur gražaus būrelio draugių ir draugų buvo palydėtas į gražias kapines — Memory's Gardens. Velionio draugai išliko iš darbo, kad palydėti. Važiavo 10 automobilių. Velionis likosi laisvai palaidotas. Išlydint, koplyčioj ir prie kapo A. Gudzinskas pasakė trumpas prakalbėles.

Velionis Povilas apsigyveno Schenectady laikotarpy Rusijos revoliucijos. Tais laikais čia gyveno daugiau lietuvių, ir lietuvių visuomeninis veikimas buvo daug didesnis. Susitvėrus Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopai, velionis Povilas į ją įstojo. Persiorganizavus į Komunistų Partiją, jis perėjo į jos eiles ir pasiliko jos rėmėju iki mirties.

Kaip tiktai iškildavo kokis svarbesnis reikalas, tai velionis visada būdavo pirmutinis prisidėti su auka. Susitvėrus Lietuvių Apšvietos Kliubui, 1906 metais ir įsisteigus nuosavą namą, jis dirbo jo naudai, užimdamas svarbesnes vietas net iki pat susirgimo. Pirmininkavo LLD 91 kuopoj. Iš SLA perėjo į LDS 18 kuopą ir aktyviškai darbavosi toj kuopoj. Buvo rimto būdo, draugiškai ir gražiai sugyveno su visais. Ypač kliubietės ir kliubiečiai pasigenda jo. Jam mirus pasidarė didelė spraga, kurią nelengva užpildyti. Todėl, mes pasilikę, dabar turime daugiau padirbėti.

Ligoniai

Teklei Yanušienei padaryta operacija Bostono ligoninėj. Pranešama, kad jos sveikata taisosi su kiekviena diena.

M. Gudzinskui padaryta operacija dėl patrūkimo. Jis greitai sveiksta. Išrodo, kad greitai sugrįš į namus iš ligoninės.

A. Gudzinskas.

Pirkite Pergalės Bonus!

Pittsburgh, Pa.

Suaukojo Lietuvos Žmonėms

Pas dd. Juškaičius, Baden, Pa., įvyko draugiška vakarienė. Draugės Kavaliauskienė ir Vasiliauskienė užklausė dd. Juškaičių, ar galima parinkti aukų, ir jie su mielu noru sutiko. Mat, drg. Juškaitienė pergyveno pirmą pasaulinį karą Lietuvoje, tai žino, kaip sunku gyventi karo metu.

J. Briedis aukojo $5.

Po $1: M. Laurinaitienė, L. Vasiliauskienė, F. Budrienė, J. Kavaliauskienė, M. Einikienė, M. Batvinskienė, P. Kavaliauskas, O. Juškaitienė, J. Juškaitis, Mrs. Sally Witckoskey, F. Petraitis, J. Lacrcher, S. Waitkus. Viso. $18.

J. Kavaliauskienė,
L. Vasiliauskienė.

JUSTIN M.
BUYAUSKAS
MATTHEW A.
BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktoriai

Patogus laidotuvių namas su dviem koplyčiom ir grabų parodos kambariu.

426 Lafayette Street
NEWARK, N. J.
TEL. MARKET 2-5172

Telef. HUmboldt 2-7964

J. J. Kaškiaučius, M. D.

530 Summer Ave. Newark, N. J.

VALANDOS: 2—4, 6—8 Sekmadieniais nėra valandų.

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

Namų Savininkai!

Pasimatykite Su Lietuviu Stogdengiu
VINCU KRIAUČIŪNU

Jei jūsų namui reikia naujo stogo ar jei stogas reikalauja pataisymų, Kriaučiūnas jums atliks. Jei per stogą varva, paveskite mūsų patyrusiems stogdengiams, o jie suras priežastį ir tuojau pataisys mažais kaštais.

Senus Namus Apdarome Šingeliais
Ir Jie Atrodo Kaip Nauji
Stogų ar Namų šingeliavimo reikalu kreipkitės
National Alcala Industries
355 Union Ave. cor. Grand St., **Brooklyn, N. Y.**
Telefonas EVergreen 4-0753

NOTARY PUBLIC

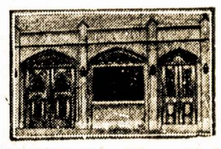

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius
★
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
★
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

Lietuvių Kūro Kompanija

Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.

Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreiptis

Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street **Brooklyn, N. Y.**
Telefonas EVergreen 7-1661

Jungt. Valstijų Atstovas Gen. Marshall Jau Chinijoj

Shanghai, gruod. 20. — Laikinasis Amerikos ambasadorius Chinijai, generolas George Marshall atvyko į Shanghajų ir šį penktadienį jau bus laikinojoj Chinijos sostinėje Chungkinge. Jis tuojau pasitars su vidurinės Chinijos valdovu Chiang Ka-sheku, ypač apie naminio karo sustabdymą tarp Chiang Kai-sheko tautininkų ir chinų komunistų.

Pakelta Kurenamojo Žibalo Kaina Rytinėse Valstijose

Washington. — Kainų Administracija leido pakelti pardavinėjamo kurenamojo žibalo bei kerosin. kainą ryt. valstijose pentkadaliu cento iki pusės cento. Tuomi norima paakstint žibalo biznius, kad tiek daug jo nelaikytų sandėliuose, o pardavinėtų vartotojams.

Manila. — Čia teisiamas žiaurūnas japonų generolas Homma.

IŠ KUR REIKIA ATŠAUKT KARIUOMENĘ

London. — Kad Amerika siūlė pirm laiko atšaukt sovietinę kariuomenę iš Irano, tai pranešama, jog Sovietai mainais už tai pasiūlė ištraukt Anglijos ir Jung. Valstijų kariuomenę iš Graikijos, Palestinos, Egipto, Chinijos ir Indonezijos.

Kopenhagen, Danija. — Mokinių tėvai susirinkime nutarė palaikyt merginą mokytoją Katrinedalsvejense, nors ji susilaukė "neteisėto" kūdikio.

Heidelberg. — Pertrauktas šventėm talkininkų teismas prieš nacius karinius kriminalistus.

100,000 žydų vargsta stovyklose Vokietijoj.

Pranašaujama nauja snieginė audra šios savaitės pabaigoje.

SUDIEV

STRĖNŲ GĖLAI
Štai švarus, naujas būdas liuosuot paprastą strėnų gėlą. Johnson's Back Plaster! Lengvina skausmą, sustingimą, įveržimą. Jautiesi puikiai! Visose valstinėse. Reikalauk Johnson & Johnson kokybės.

MŪSŲ KULTŪRINIS CENTRAS
★★★
Įsisteigimas namo kaipo kultūrinio Centro priklauso nuo to, kaip greit ir kaip daug bus išpirkta šėrų.
ŠĖRO KAINA $25
Visi norime, kad pažangioji Amerikos visuomenė turėtų tinkamą namą, kuriame būtų patogios patalpos didžiųjų nacionalių organizacijų raštinės ir Laisvės spaustuvei.
Taipgi Turi Būt Gera Salė Parengimams ir Susirinkimams
Dalykas yra didelis ir svarbus. Visi turime įsigyti šėrų ir tai reikia greit atlikti. Kurie finansiniai išgali turėtų pirkti po daugiau kaip po vieną šėrą.
Siųsdami už šėrus pinigus, čekius ar money-orderius išpirkite sekamu vardu:
Home For Lithuanian Workers, Inc.
Nes tokiu vardu banke yra padėti namo bendrovės pinigai, todėl čekiai ir money-orderiai turi būt taip rašomi.
HOME FOR LITHUANIAN WORKERS, Inc.
46 Ten Eyck St. Brooklyn 6, N. Y.

Juokai iki Mirties

M. Zoščenko

Parašyti apie darbininką, kuris gyvenо už mano kambario sienos ir kas šeštadienis maždaug apie 1—2 val. nakties girtas parėjęs sukeldavo visą namą ant kojų, aš jau seniai ruošiaus. Ir tai rengiausi padaryti ne dėl to, kad man nepatiko jo barzda, randuotas, perkirstas žandas, ar alyva ir suodžiais persisunkę rūbai — ne! Man atrodė, jog jis buvo visai simpatiškas žmogus: dažnai mes pakalbėdavom apie tabako stiprumą apie kainas, indijos jogus ir fakirus, o kartą net visai gana plačiai išsikalbėjome ir apie politiką.

—Žinote, ką, — pamažu tarė jis, — jums, kaip kaimynui, galiu pasakyti, jog aš esu anarchistas!... Ir geriu tik todėl, kad girtam yra geriausiai praktikuoti anarchizmą: darai, ką nori, kalbi, kas užjo į galvą, spjauni, kur pakliūva ir už tai niekas tavęs nešaudo ir nesodina ilgiems metams į kalėjimą. Nubaudžia tik už triukšmo kėlimą, už girtavimą... Žinote, aš nepripažįstu jokios valstybinės santvarkos; net ir paties anarchizmo aš taip pat nepripažįstu — ot, koks aš esu!

Tada čiupau jį už rankos, stipriai papurčiau ir paklausiau:

—Tu girtas — a?

—Aš? Dėl Dievo meilės! Visai blaivus! Blaivutėlis!

—Na, tai, balandėli, eime pas prokurorą! Turėsi jam mano akyvaizdoje pakartoti tai, ką dabar man kalbėjai.

Aš apsisiaučiau paltu, užsidėjau skrybėlę, paėmiau lazdą ir atsistojęs tarp durų laukiau.

Ji išblyško. Jo keliai pradėjo virpėti, tačiau jis, žvilgterėjęs į mane, pamėgino nusišypsoti ir tai jam visai neblogai pavyko.

—Ar jūs tai rimtai sakote? —degdamas pypkę, paklausė jis, — aš pajuokavau! Čia buvo tik juokai!... Prisiekiu jums, kad juokai... Apie anarchizmą aš nieko nenusimanau! Po šimts! Jūs neimkite tai į širdį, nes, iš tiesų, čia tik juokas — daugiau nieko!...

—Žiūrėk, — pagrąsinau, — valstybėje privalo būti stipri ir gera santvarka! O toki paukščiukai tupdomi ten, iš kur, mielasis, netaip lengva išlėkti! Daugiau taip nekalbėk!

Bailiai šypsodamasis, jis išėjo iš mano kambario, būdamas ant laiptų, kelis kartus atsiprašė, užtikrino, kad jis tik juokavęs ir po to, ligi šeštadienio aš jo nemačiau.

Šeštadienį ,kaip visuomet, jį parvežė vežikas girtą. Aš girdėjau, kaip ilgai jis su juo derėjosi, bjauriai keikėsi ir pagaliau pradėjo muštis. Pravėręs langą, aš šūkau:

—Juk tu mušiesi! Ryt aš parašysiu žinutę į laikraštį, o poryt, balandėli, tave atleis iš fabriko!

—Ką jūs sugalvojote? — keldamasis nuo žemės suriko jis, — čia tik romėniškai — graikiškos imtynės! Mūsų fabrike net toks ratelis yra įsisteigęs... Mes čia tik juokaujame... Renesansą atgaiviname...

—Kaip tat renesansą? Juk iš vežiko nosies bėga kraujas! Kas čia per renesansas! Ar žinai, ką kalbi?

—Kraujas? Nagi, Safranievai, ar tai tikras kraujas? Aš manau, kad čia tik juokai! Patvirtink tai ponui.

Po to tyliau, stipriai stuktelėdamas vežikui į pašonę, pratarė:

—Patvirtink, nes aš rytoj tave ir mirusį surasiu...

Žinoma, vežikas taip ir patvirtino, kad čia buvo tik juokai, jog juodu esą geri draugai, nuo senų laikų gerai pažįsta vienas kitą, net žino vienas kito vardus, dalyvavę keliose bendrose sueigose, jaunystėje kartu ganę bandas ir nėra jiems ko čia muštis. Pasibučiavę jie atsiskyrė, ir tą naktį, pirmą kartą po septynių kaimyninio gyvenimo mėnesių, darbininkas Anatolijus Remėza nesukėlė namo gyventojų ant kojų. Visas triukšmas, kurį jis tąsyk kėlė, buvo nežmoniškas knarkimas, galėjęs ir mirusį prikelti.

Praslinkus mėnesiui laiko aš grįžau iš atostogų ir iš šeimininkės sužinojau, jog mano kaimynas vedė.

—Pati jauna ir graži, — tyliai tarė ji, — bet, žinote, tas kipšas ją vanoja... Pirmą savaitę buvo girdėti riksmas ir garsus verksmas... Sutvarkykite jį! Jis jūsų bijo...

—Gerai, aš pasistengsiu jį sutvarkyti, — tariau aš, ir tuo metu šeimininkė, kažką betardama, nusčiuvo ir aš išgirdau už sienos moters riksmą. Pribėgęs prie jo durų aš stipriai pabeldžiau.

—Atidaryk duris! — surikau.

—O kam to reikia? — griežtai paklausė jis.

—Tu atidarysi duris ar ne?

Pažinęs mano balsą, greitai jis atidarė duris ir susigėdęs žvilgčiojo tai į mane, tai į šeimininkę ir į jaunutę, gražią žmoną, kuri klūpojo ties lova, sutaršytais plaukais, perplėšta suknelės rankove, dar vis nenustodama kukčioti.

—Gyvuly! — ištariau, — ar gražu skausti moterį — tokią moterį, kuri yra sutverta meilei ir švelniam šeimos gyvenimui? Ar padoru kelti ranką prieš bejėgę ir beginklę moterį, kuri tau ligi mirties pasiaadėjo būti draugu, dalytis su tavim džiaugsmu ir liūdėsiu?... Na, gana jau juokų! Renkis — eisime kartu ligi tardytojo kameros... Dabar, balandėli, kalėjimo jau neišvengsi! Pilietis, mušęs savo žmoną, — sodinamas į sunkią darbu kalėjimą! Jis maitinamas blogiau, negu žmogžudys, o išėjęs iš kalėjimo niekur negauna darbo! Renkis!

Jis priėjo prie manęs, savo sunkią, tepaluotą ranką uždėjo man ant peties ir, primerkęs akis, tarė:

—Juokaujate, gerbiamasis! Kas drįs sakyti, jog aš ją mušiau? Ar tamsta matei?

—Aš girdėjau jos riksmą ir matau, jog ji ir dabar dar verkia, o čia, štai, sudaužyti indai ir perplėšta jos suknelė!

—Juokai, sakau aš jums! Čia tik vaidyba! Vienas veiksmas iš operetės — "Nedorėlio gyvenimas." Jūs skaitėte apie tai laikraščiuose — a? Šitą operetę mūsų fabriko darbininkai kitą šeštadienį vaidins... Mes čia su Katryte repetuojame. Ar ne tiesa, Katriute?

Dar nenustojusi kukčioti, žmona tyliai ištarė:

—Tiesa... Mes tik repetuojame...

—Repeticiją? — nustebo šeimininkė, — Na, tai gerai. Nuo pirmo, drauge, pasijieškok kambarį, kur nors užmiestyj ir darykite ten visokias repeticijas iš "Nedorėlių gyvenimo." Mums to pakaks!

—Tai ką! — suriko jis, — vadinasi, tu, piliete, pradėsi drausti nuomininkams pajuokauti — a? Žinai, kuo tai kvepia? Aš savo bute, taip sakant, esu viešpats ir, jeigu panorėsiu, pradėsiu vaikščioti galva ir darysiu kitus įvairiausius cirkiškus triukus! Aplamai, tu privalai tylėti ir baigta — ar supratai?

Išsigandus, šeimininkė atsitraukė ir užsirakino savo bute. Aš gi tariau:

—Vis vien aš parašysiu apie tave į laikraščius. Ir tai bus tik juokais... Aš pajuokausiu...

Praslinkus savaitei laiko, mane pakvietė į fabriką.

—Aprašykite šį įvykį! — tarė direktorius, rodydamas į sprogusį katilą ir šalia gulintį sutraiškintomis galūnėmis žmogų. — Jis girtas pradėjo valdyti variklį. Užveizda jam sakė: "Perdaug nespausk! Matai, kad garo spaudimas siekia tris ketvirčius..."

—"Juokai, — atsakė jis. — Pabandysim katilo stiprumą..."

—Nespėjo užveizda atvesti pakaitos, kai darbininkas, reguliavęs diržus, suriko jam, kiek tik galėjo: "Ką tu ten vrasimanai! Sulaikyk spaudimą! Trys tūkstančiai apsisukimų!... Mes išlėksime į orą!..." Tačiau jis atšovė:

—"Žiūrėk savo darbo! Nebijok, aš tik pajuokauju!"

—Ir tuomet jis paspaudė pankeną žemyn... laimei, kad aukų daugiau nebuvo! Parašykite apie tai...

Aš pasilenkiau ir pažinau garuos paskendusį savo kaimyną, kuris mėgo taip dažnai juokauti. Jo rūbai buvo tepaluoti, kruvini ir dvokė degtine.

Ir aš turėjau parašyti apie tą darbininką, kuris taip nežmoniškai gėrė, su manim kalbėjo apie anarchizmą, mušdavosi su vežikais, darydavo repeticijas su savo jauna žmona ir, pagaliau, juokaudamas, padarė milžinišką nuostolį, ir be laiko surado sau mirtį.

Žinoma, aš apie jį rašau irgi tik juokaudamas, nes kitokios priežasties iškelti tokį bjaurų girtuokliavimo pavyzdį aš irgi nematau...

Mat, jis taip gėrė ir juokais leido savo gyvenimą ligi pat tos tragiškos mirties...

Vertė P. K.
(Iš seno laikraščio)

Dr. Howard Selsam, direktorius Jefferson Socialių Mokslu Mokyklos, čionai parodomas mokinant vieną klasę toj mokykloj. Jis dabar praneša, jog registracija sekamai dvylikos savaičių sesijai prasidės sausio 14-tą. Mokykla turi 130 skirtingais klausimais kursų, visokiausiose mokslo šakose, tarpe tų, istorijos, politikos, ekonomijos, kalbų, unijizmo, meno.

So. Boston, Mass.

Vakarienė Lietuvos Žmonių Naudai

Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas rengia vakarienę, šeštadienį, gruodžio 22 d., 318 Broadway, Bostono ir apylinkės lietuvius kviečiame atsilankyti. Bus specialė vakarienė ir šokiai. Bus prisiminimas lietuviškų kūčių. Bus pagaminta įvairių valgių, kokių iki šiol dar nebuvo.

Kviečia Gaspadinės.

Newark, N. J.

Kadangi Alena Raguckienė apleido Newarką ir išvažiavo į Pennsylvanijos valstiją apsigyventi, tai į jos išleistuves susirinko keletas draugų ir draugių.

Svečiams besivaišinant, sumanyta parinkti aukų pagalbai nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms. Aukavo šie draugai ir draugės: J. B. Paserpskis $5; J. ir M. Žilioniai $2. Po $1: A. Kazekevičius, B. Vasarienė, P. ir O. Kazakevičiai, A. Raguckienė, J. Kreivėnas ir Anna Snow. Viso $13.

Ačiu visiems draugams už aukas.

J. B. P.

Boston, Mass.

Klaidos Pataisymas

Laisvės No. 291, korespondencijoje iš Bostono, suraše, kas ką atstovavo Antrajame Am. Dem. Liet. Suvažiavime, kaip tai buvo praleistas LDS 62 kuopos vienas delegatas. Turėjo būti: LDS 62 kuopos du delegatai: adv. P. Šimonis, Jr. ir prof. B. F. Kubilius.

D. J.

LAISVĖS BANKIETAS IR BENDROVĖS SUVAŽIAVIMAS
Lietuvių Ko-operatyvės Spaudos Bendrovės ir Laisvės Bendrovės dalininkų suvažiavimas įvyks Sausio-Jan. 27, 1946, pradžia 10 val. ryto, Grand Paradise Salėje, 318 Grand St., Brooklyn, N.Y.
Po suvažiavimo bus bankietas, tose pačiose salėse. Kadangi valgiais aptarnavimas įvyks atskiroje salėje, tame pačiame budinkę, tai didžiojoje salėje šokiai tęsis be pertraukos nuo 6:30 val. iki vidurnakčio.

607
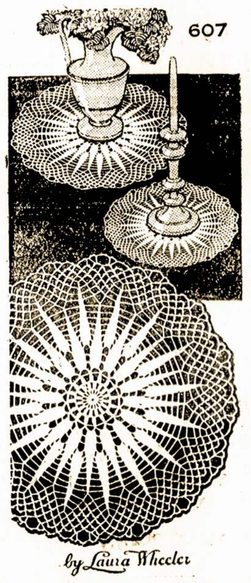
by Laura Wheeler
Formoj 607 yra aiškinimas (angliškai) dviejų skirtingo dydžio dangtelių padarymui.
Užsakymą (su numeriu ir 15 centų) siųskite: Mary Sincus, 427 Lorimer St., B'klyn 6, N.Y.

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

MAGUIRE INDUSTRIES
INCORPORATED
1437 RAILROAD AVE.
BRIDGEPORT, CONN.
REIKALAUJA
DIE MAKERS
KURIE YRA PATYS GERIAUSI—
TAIPGI
TOOL IR DIE DESIGNERS
SU MAŽIAUSIA 5 METŲ PATYRIMO
KREIPKITĖS Į EMPLOYMENT OFISĄ
CHERRY ST.
NEAR BOSTWICK AVE.
BRIDGEPORT, CONN.
(300)

MODERNIŠKŲ KEPURIŲ ŠIAUDŲ OPERATORIAI
Patyrę prie Dailių Šiaudų
LANSEN HATS
37 West 37th Street.
(298)

Buy More Bonds

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERATORĖS
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
PUIKIAUSIOS DARBO SĄLYGOS
NEMOKAMAI APDRAUDOS PROGRAMA
VAKACIJOS SU ALGA
DUODAMA UNIFORMOS
— KREIPKITĖS —
JOHNSON & JOHNSON
NEW BRUNSWICK, N. J.
(299)

Nežinomi vyras ir moteris negrai mirė jų automobiliui nuriedėjus nuo Central Railroad of New Jersey pervažos į Hudson upę prie Liberty St., New Yorke.

VALYTOJOS. Ofisinių Namų. Nuolat. $35
Kreipkitės tarp 4 ir 5 P.M.
NGK. 60 Pine St. New York City.

"Komandierius Goodwin," užsiregistravęs su blondine viešbutyje Bossert, Brooklyne, ir pasimokėjęs "guminiu" čekiu, areštuotas. Jį atrado turinčiu ne blondinę žmoną ir esant tik inžinierių Townsend ant laivo "Lost Hill."

PRANEŠIMAI

SO. BOSTON, MASS.

Gal prisimena kai kam Kalėdų šventės Lietuvoj, kuomet buvom maži-jauni. Nekurie iš mūs grįždavome pas tėvelius, sykį į metus visa šeima susirinkdavo, po sunkaus visų metų darbo pas ūkininkus-buožes. Ot, tai atminčiai geros draugės rengia Kūčias. Šeštadienį, gruodžio 22 d., 8 v. v., 318 W. Broadway. Maistą paruoš taip gerai, kaip kad mūsų motulės pateikėdavo. Ar atsimenat? Visus kviečia Liet. Pag. Teik. Kom., viet. skyrius.
(296-297)

DETROIT, MICH.

Šeštadienio vakare, 7:30 val. gruodžio 22 d., Draugijų salėje 4097 Porter, įvyks svarbus visuomeninių klausimų susirinkimas. Ne visiems suspėta pasiųsti atvirutes. Visvien, kviečiame visus dalyvauti. — Komitetas. (296-297)

CLEVELAND, OHIO

Draugiškas vakarėlis, įvyks gruodžio 22 d., pas dd. Tamošaičius, 8903 Esterbrook Ave., (arti St. Clair ir 90th St.) Praleisime smagiai ir draugiškai vakarą, o visas pelnas eis sušelpimui Lietuvos vaikučių. — K. R. (296-297)

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Skulptorius Petras Rimša Rašo Dr. Petrikai

Šiomis dienomis dr. A. Petrika gavo žymaus Lietuvos skulptoriaus Petro Rimšos laišką. Pasirodo, kad Rimša gyvena ten pat, kur gyveno prieš karą. — Mickevičiaus gatvėje, Kaune.

Laiškas iš Lietuvos

Daug dirbąs Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto Drabužių Centre, 417 Lorimer St., Brooklyne, Leo. Gavrilovičius gavo iš Lietuvos nuo brolio Vinco atvirėlę. Rašytą rugsėjo 23-čią, iš Kretingos apskr., Skuodo v., Užluokės km.

Vincas Gavrilovičius rašo, kad jis su žmona ir dukterimis išliko gyvi, sveikatos pusėtinos. Iš giminių visaip — dar yra gyvų, yra ir amžinatvėj ilsiančiuosių. Prašo tik laiško. Sako, nelaukiame kokių pašalpų. Dirbame savo žemę, per dienas ir naktis, maisto turime, ko mums kito daugiau norėti.

★ ★ ★

Brooklynietis Leo Gavrilovičius, linksmas brolio su šeima išlikimu, nesigaili dirbęs Lietuvai pagalbos darbą, nors jo paties broliui jos ir nereikėjo. Jis džiaugiasi padėjęs pridengti tuos, kuriem pagalba buvo reikalinga.

Miestas su Laužynėmis Tebegręso Džiova

Sveikatos priežiūros įstaigų aprokavimais atrandama, kad New Yorko miesto centralinė dalis — Manhattan — tebeturi aukščiausį mirtingumą nuo džiovos. Ir tas mirtingumas ne mažėjąs, bet didėjąs.

Priežastimis nurodoma sekamos: ankštuma ir palankios ligom sąlygos gyvenant ir dirbant senuose laužuose, taipgi skurdas dėl pasikartojančio nedarbo. Harleme, kur žmonės gyvena ankščiausia ir biedniausia, mirimų nuošimtis keleriopai didesnis už gerųjų sekcijų.

Imant visą miestą bendrai, kas metai miršta 46 iš 100,000 gyventojų, Manhattane 80, o centraliniame Harleme 179.

Mrs. Catherine Eastman, 39 m., 4 vaikų motina, mirė nukritus ar nušokus nuo pervažos Knickerbocker jai plaukiant iš New Yorko į Staten Island.

Gaisragesybos Departmento tarnautojai suaukavę $15,000 Alfred E. Smith'o paminklo fondui.

Ar Mūsų Jaunimas Turės Pasilikti Chinijoj?

Ką darė trys lietuvių suvažiavimai greitesniam sugrąžinimui mūsų karių iš Chinijos?

Ko jie pageidavo — taikos ar trečio karo?

Kaip tie suvažiavimai atsiminė kare nukentėjusius Lietuvos žmones?

Ko laukia pasaulis iš Trijų Didžiųjų valstybių sekretorių-ministrų pasitarimo Maskvoje? Ką reiškia Byrnes'o nuvykimas Maskvon?

Ar Trumano administracija vykdo rinkimuose duotą pažadą remti velionio prezidento Roosevelto iškeltą programą šešių dešimtų milionų darbų Amerikai, darbų visiems norintiems dirbti? Ar mes tame turime kokią pareigą?

Tais ir kitais tolygiai svarbiais klausimais kalbės:

Matas Šolomskas, neseniai iš Pacifiko sugrįžęs veteranas;

Dr. J. J. Kaškiaučius iš Newarko,

Eva Mizarienė,

Rojus Mizara.

Dainuos Aido Choras, vadovybėje Aldonos Anderson-Žilinskaitės.

Prakalbas rengia vietos lietuvių demokratinės organizacijos. Tas ir svarba svarstysimų klausimų jau rodo, jog toks susirinkimas turėtų būti tikrai masinis, tačiau ši paskiausia sąlyga priklauso nuo jūsų. Komisija, maža grupė žmonių gali pasiekti tiktai jus, šį pranešimą skaitysiančius. Jūs jau galite pasiekti šimtus kitų lietuvių. Ar jūs išklausysite prašymo jiems apie šį masinį mitingą pranešti, į jį pakviesti, liekasi jūsų valioj.

Komisija tikisi, kad jūs įsvarbinsite momento ir šio susirinkimo darbų svarbą, laukia iš jūsų širdingos talkos. Tad—

Iki pasimatymo gruodžio 21-mos vakarą, 7:30, penktadienį, Piliečių Kliubo salėj, 280 Union Ave., Brooklyne.

Rengėjai.

Manhattan Beach Vartos Laikinais Butais

Esą sudaryti planai iš dabartinės Pajūrio Sargybai stoties, Manhattan Beach, padaryti 600 laikinų butų veteranų šeimoms, jeigu...

Tam dar reikalingas Washingtono vyriausybės sutikimas išrenduoti tą plotą penkiems metams. Jeigu... (ir vėl tas nelaimingas žodis) tą leidimą gaus, pataisas pradėtų tuojau ir butai būtų gatavi apie vidurį vasario.

Kadangi ten yra centralinis šildymas, sakoma, tie butai būtų geresni už 98 nuošimčius mieste esamų apartmentų.

Planuoja iš vieno barako padaryti 40 apartmentų — 16 po du kambarius, du po tris ir du 1 kambario apartmentus kožname aukšte. Kožname aukšte įbudavotų du kambarius sandėliams.

Net 2 kambarių apartmente būtų 2 šėpelės drabužiams ir maudynė.

Bezdžionė Suprato Pavojų

O gal ir nesuprato, tik dūmų negalėjo pakęsti. Kaip ten nebuvę, stuboj laikoma bezdžioniukė, suuodus dūmus, iškėlė tokį šumą name, 373 Hudson Ave., Brooklyne, jog visus gyventojus sujudino. Pribuvę gaisragesiai gaisrą užgesino nespėjus paplisti po visą namą.

Pakėlus Kainas, Atsiras Supuvusio Sviesto

Ar jūs girdėjote, kad karvės streikuotų ar pinigines rokundas vestų? Man dar neteko girdėti. O vienok, kartais tartum rimti žmonės ir įstaigos, mums tikrina, kad karvės tapusios aukštai aritmetiškomis, kad jos pradėjusios savo pieną ir sviestą rokuoti pagal tą, kiek mes mokame už jį.

Taip mums kalba komercijinė spauda, taip kalba tik doleriui tarnaujantieji radijai ir garsūs kompanijų advokatai. Taip retkarčiais išsitaria ir ant kampo esantis krautuviukės savininkėlis. Taip išsitaria tas, kuris tikėdamasis kada nors dar tapti milionieriumi, bijo užgauti kompanija pasakymu, kad sviesto yra, tik kompanijos pūdomas, kol pakels kainas.

Pamename, karo laiku, kada buvo kompanijų užsispirta kelti kainas, staiga karvės buvo "sustreikavusios," kaip ir dabar, negalėjai gauti sviesto. O paskui, kada kompanijos pamatė, jog negalės pereiti per Roosevelto vyriausybės pastatytą kainoms rubežių, pradėjo sviestą parduoti. Atsimename, parsinešdavom jau dvokiantį, aitrų (rancid). Be to, buvo kalbos, kad daug dar labiau sugedusio sviesto buvo parduota muilui daryti ir kitiems panašiems tikslams.

Vartotojai kovojo prieš panaikinimą padalinimo. Jie nurodinėjo, kad tas paakstins lupikus vėl jieškoti kainų pakėlimo. Tas pildosi. Tačiau vartotojų organizacijos ir dabar kovoja prieš kėlimą kainų. Jeigu su jomis kooperuosime, nepermokėsime, dar galima laimėti. Kompanijos gyvuoja tik dėl pelno. Be pardavimo jos negali pelno gauti, tad jeigu nesutiksime joms pelnus dauginti, jos parduos sviestą, kad ir su mažiau pelno, nes taip joms geriau, negu būti visai be pardavimų ir be pelno. **G.**

Slaugė Nusižudė

Graži, 22 m. amžiaus Patricia E. Grimes, turinti Ensign laipsnį laivyne, nusižudžiusi vykdama atostogų iš Annapolis, Md., į Providence, R. I. Jinai buvo pasisamdžiusi kambarį viešbutyje Astor. Paliktame raštelyje atsiprašo motinos, bet žudymosi priežasties nesako.

BIZNIERIAI, SKELBKITĖS LAISVĖJ.

Laikraščių Išvežiotojai Gavo Pakėlimą Algų

Skelbiama, kad laikraščių išvežiotojai gausią po $5 per savaitę algos priedo. Tasai priedas būsiąs išmokamas nuo rugpjūčio 18-tos, kada jie nutraukė streiką gavę firmų pažadą leisti arbitracijai išspręsti ginčą.

Svečiuojasi New Yorke

Jau ištisą savaitę New Yorke leidžia Ned Brydon-Jack su žmona (maspethiete Marijona Tamulynaite). Atvykę iš Hollywood (Cal.) savo biznio reikalais, jiedu apsistojo Roosevelto viešbutyj New Yorke ir žada praleisti žiemos šventes su savo giminėmis. Mr. Brydon-Jack yra R. ir E. Mizarų švogeris; jis yra žurnalams reklamų parūpinimo biznyj.

Gaisragesiui Atėmė Gyvastį

Gaisragesių organizacija pasiūlė $500 atlyginimo tam, kas raportuos, padės sugauti tą, kuris be reikalo iššaukė gaisragesius prie Mathis Ave. ir New York Blvd., Jamaica, lapkričio 14-tą.

Gaisragesių iššaukinėjimas nėra juokai. Daug gaisragesių susižeidžia ir praranda gyvastis skubindami prie tikro gaisro, iš jo gelbėdami žmones. Prie minėto, nesamo gaisro skubinant ištiko ant kelio nelaimė, kurioje buvo mirtinai sužeistas gaisragesis John Eisenman. Keturi vaikai liko našlaičiais.

Miestas Baltas, Gražus, Bet Pavojingas

New Yorkas iki pereito ketvirtadienio jau turėjo 8 colius sniego ir tikėjosi daugiau. Tai pirmas gausiausis gruodžio sniegas nuo 1933 metų. Tais metais dieną po Kalėdų buvo prisnigę 10 colių. Už vis gausiausis pirmkalėdinis sniegas buvęs 12 colių, gruodžio 15-tą, 1916 m.

Pasipuošęs minkštu, baltu kloduu miestas gražiai atrodo ir šviesu net nakčia. Bet daug kam trukdo, o dar kitiem ir pavojingas. Pavojingas turintiem gatvėmis važinėti — gatvės susiaurėjo aukštiem sniego slenksčiam susikuopus prie šaligatvių. Šaligatviai dar ne visur nuvalyti ir dėl to silpnesniems sunku vaikščioti.

Didžiojo New Yorko srityje pereitą trečiadienį 5 asmenys mirė dėl sniego.

Joseph Novicki, 34 m., krito ir mirė ištikus širdies atakai kasant sniegą priešais namus, 18-05 105th St., Flushing.

George McGaffin, 56 m., White Plains, mirė klampodamas po sniegą diriguojant transportacijos trafiką.

Nežinoma moteris mirė ant šaligatvio Bronxe.

Edward Olsen, 32 m., 398 Prospect Ave., Brooklyne, krito ir mirė prie durų namo, 423 Seventh Ave., kur jis, matomai, norėjęs užeiti pasilsėti, pajutęs širdies ataką nuo pervargimo brendant po sniegą.

John De Marco, 10 m. berniukas, paslydo ir parvirtęs po praeinančiu auto tapo užmuštas einant skersai Grand St., prie Lorimer.

Pikietuos GM Bildingą

Masinį pikietą prie GM Bildingo ir demonstraciją New Yorke šaukia Didžiojo New Yorko Industrinių Unijų Taryba šį ketvirtadienį, gruodžio 20-tą. Šaukia paramai General Motors streikierių.

Pikietas įvyks 4:30 po pietų, prie 57th St. ir Broadway, New Yorke. Pamaršavę, pikietai susirinks masiniam mitingui į ten pat arti esantį Columbus Circle. Kalbės Auto Workers, CIO, viršininkai R. J. Thomas ir Frankensteen.

Brooklyno Darbo Partija taipgi mobilizuoja savo narius šiam pikietui.

Unijos prašo ateinant į pikietą atnešti ir dovanų streikieriams maistu ir žaislų vaikams. Nori visas streikierių šeimas aprūpinti kalėdinėmis dovanomis.

Jeigu ne būtinai turite kur važiuoti, atsiminkite: vyriausybė tikisi šį mėnesį gelžkeliais parvežti apie 70,000 karių iš Pacifiko pajūrio ir gal ne mažiau iš Atlantiko pajūrio į mūsų šalies pietines ir vakarines valstijas.

Gruodžio 17-tą New Yorke buvę 13,222,897 pašaukimai telefonu.

Gaisras Paruošė Kariui Tragiškas Sutiktuves

Tik prieš savaitę tarnaujantis Seabee skyriuje Rudolph Gustafson buvo telefonavęs savo žmonai smagią žinią, kad jis tikisi būti namie pirm švenčių. Linksma žmona dar prinešė prie telefono dvimetę jų dukrytę.

Pereitą sekmadienį Gustafsonas jau buvo kur nors kelyje link namų, bet nebe tų linksmų namų. Naktį iš šeštadienio apartmente kilęs gaisras, kuris persimetė ir į Gustafsonų aukštutinį apartmentą. Ten užduso jų dukrytė ir Gustafsonienės motina, o Gustafsonienė isteriškai susirgusią nuvežė į ligoninę.

Rado 8 Mėnesių Vaiką

BMT West End linijos traukinyje pereitą trečiadienį keleivis rado ant sėdynės paliktą 8 mėnesių berniuką. Išeidamas iš traukinio jį atidavė kasininkui 71st St. stotyje, o iš ten policija nuvežė New Yorko pamestinukų prieglaudon.

Prisegtame prie drabužių raštelyje sakoma, kad vaiko tėvas miręs. Prašo gerai prižiūrėti vaiką. Motina guodžiasi nebeišgalinti jį auklėti. Dar pažymi, kad jis esąs airių-anglų kilmės.

BUY VICTORY BONDS!

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
TEL. EVERGREEN 8-9770

Dr. Chas. Dumay
241 PENN ST.
(Tarpe Harrison ir Marcy Aves.)
B'KLYN, N. Y.
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais, Trečiadieniais, Penktadieniais } 2-4 P. M. 6-8 P. M.
Vaikų ligų specialistas nuo 1908
Tel. EVergreen 4-0038

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS, Naujas Savininkas
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius.

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Lietuviškas
TRAKTYRIUS
Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Geri Užkandžiai
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA KAS DIENĄ IR NAKTĮ APART SEKMADIENIŲ
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS VIETA
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Patogiai ir gražiai įruoštas atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Persodinam Deimantus jums belaukiant.
Turime ekspertus taisymui laikrodžių ir laikrodėlių.
Mes turime įvairių rūšių laikrodėlių:
Bulova, Benrus, Gruen, Longines, Jules, Jurgensen.
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-3173 ATDARA VAKARAIS

Linkime Linksmų Švenčių
Sveikiname visus savo kostumerius Kalėdomis ir Naujais Metais. Visiems savo kostumeriams ir prieteliams linkime geros sveikatos ir linksmai praleisti šventes.
Turime malonumo pranešti, jog šiemet tinkamiau negu pernai galime patarnauti jums paukštiena ir kitokia mėsa sezono šventėse.
K. ŠIMANSKAS IR K. MIKŠAS
savininkai
QUALITY MEAT & POULTRY MARKET
378 Grand St., Tel. EV. 8-4608 Brooklyn, N. Y.